

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

Yaşlıların Refahı için Eko-Ebru Sanatı

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Adı:	Yaşlıların Refahı için Eko-Ebru Sanatı
Gerekli Ayar: (Nerede gerçekleştiğini işaretleyin veya açıklayın — örneğin, bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrimiçi, çevrimdışı vb.)	☒ Kapalı Alan ☒ Açık Alan ☐ Hibrit Bu araç aşağıdaki ortamlarda kullanışlı olacaktır: - AHBVU atölyeleri, sanat stüdyoları veya sınıflar, - ya da kırsal toplum merkezleri, yaşlılar dernekleri veya yerel belediye mekanları. Her iki ortam da ebru malzemelerine güvenli ve denetimli erişim sağlar. Açık hava etkinlikleri arasında doğal boya gösterileri veya renkler, dokular ve çevresel ilham kaynaklarını tartışmak için kısa doğa yürüyüşleri yer alabilir.

Bu araçta, katılımcılar geleneksel Ebru yöntemleri ve çevre dostu doğal pigmentlerin bir kombinasyonunu kullanarak ebru desenli sanat eserleri üretme sürecinde rehberlik edilir. Araç, katılımcıları renklerin akışını gözlemlemeye, doğal pigmentlere dokunmaya ve anıları ve kişisel anlamları yansıtan desenler yaratmaya davet ederek duyuşsal katılımı, duyuşsal ifadeyi ve çevre bilincini destekler.

Bu araç, faaliyetin aşağıdaki adımlarına yardımcı olur:

- Giriş:** Doğa temelli pigmentler, sürdürülebilirlik ve ebru sanatının kültürel kökenlerine ilişkin kısa bir sunum.
- Hazırlık:** Kolaylaştırıcılar sadeleştirilmiş ebru teknesini, çevre dostu boyaları (ör. ceviz kabuğu özütü, pancar, zerdeçal) ve doğal fırçaları hazırlar.
- Sanatsal Süreç:** Katılımcılar pigmentleri su yüzeyine damlatır, hareketi gözlemler ve taraklar veya çubuklar kullanarak desenler oluşturur.
- Aktarım ve Yansıtma:** Tamamlanan desenler kâğıda aktarılır; katılımcılar renkler, duygular ve doğal ilham kaynakları üzerine düşünür.
- Tartışma:** Kolaylaştırıcılar deneyimi çevresel farkındalık, doğal döngüler ve sürdürülebilir sanat uygulamalarıyla ilişkilendirir.

Bu araç, faaliyetin uygulanmasına destek sağlayarak ERA hedeflerine doğrudan katkıda bulunur:

- Kültürel açıdan anlamlı, çevre bilincine sahip bir yaratıcı aracın geliştirilmesi
- Kırsal alanda yaşayan yaşlı katılımcıların ihtiyaçlarını desteklemek üzere ebru tekniklerinin uyarlanması
- Profesyoneller ve uygulayıcılar için tekrarlanabilir eğitim içeriğinin sağlanması

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

2. Çevre eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleriyle Bağlantı:

Bu araç, geleneksel ebru sanatını sürdürülebilir, doğa temelli malzemelerle birleştirerek çevre eğitimi ve eko-sanat terapisi ilkelerini bütünleştirir. Etkinlik, yaşlı katılımcıları pigmentlerin ekolojik kökenleri, doğal boya kaynakları ve çevreye duyarlı sanat uygulamalarıyla tanıştırır.

Ceviz kabuğu, zerdeçal, pancar ve toprak pigmentleri gibi doğal renklerin kullanımı yoluyla katılımcılar, sanatsal malzemelerin çevreye zarar vermeden nasıl sorumlu biçimde temin edilebileceği ve kullanılabileceği konusunda farkındalık kazanır. Kolaylaştırıcılar, doğal döngüler, bitki temelli boyalar ve “iz bırakmama” kavramını kısaca ele alarak sürdürülebilir düşünmeyi pekiştirir.

Eko-sanat terapisi perspektifinden bakıldığında, ebru; duygusal düzenlemeyi, farkındalığı ve bilişsel uyarımı destekleyen, sakinleştirici ve duysal açıdan zengin bir deneyim sunar. Renklerin su üzerindeki akışkan hareketi görsel odaklanmayı ve gevşemeyi teşvik ederken, dokunsal ve gözlemsel unsurlar yaşlı katılımcıların duyuları ve anılarıyla yeniden bağ kurmalarına yardımcı olur. Ebrunun öngörülemezliği ve doğal akışkanlığı, “mükemmel” bir eser ortaya koyma baskısı olmadan kendini ifade etmeyi destekler.

Etkinlik ayrıca renk, doku ve hareketin organik niteliklerini vurgulayarak doğayla daha derin bir duygusal ilişki kurulmasını teşvik eder. Katılımcılar, doğal pigmentlerin kendilerine mevsimleri, manzaraları veya kişisel deneyimleri nasıl hatırlattığı üzerine düşünmeye davet edilir. Bu yansıtma süreci, çevresel takdiri güçlendirir ve yerel ekosistemlere karşı sorumluluk duygusunu besler.

Genel olarak, Eko-Ebru; çevresel öğrenmeyi sanatsal keşifle bütünleştirerek yaşlı bireylerin yaratıcı ifade yoluyla terapötik faydalar elde ederken ekolojik farkındalık geliştirmelerine olanak tanır.

3. Kolaylaştırıcı Rehberliği

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	Kolaylaştırıcı, Eko-Ebru etkinliği boyunca destekleyici, teşvik edici ve güvenlik odaklı bir rol üstlenir. Temel amaç, sanatsal kaliteyi değerlendirmekten ziyade duygusal rahatlığı, yaratıcı özgürlüğü ve ekolojik farkındalığı teşvik etmektir. Kolaylaştırıcılar şunları yapmalıdır: - Yaşlı katılımcılara uygun, açık ve basit adım adım yönergeler sunmak. - Doğal pigmentleri tanıtmak ve çevresel önemlerini açıklamak. - Fiziksel sınırlılıkları (titreme, sınırlı el gücü, görme bozukluğu) gözlemlmek ve uyarlayıcı destekler sağlamak. - Katılımcıları “hata” yapma korkusu olmadan ebru desenlerini keşfetmeye teşvik etmek; kabullenme ve farkındalığı pekiştirmek.

Aşama	Açıklama
	- Ebru sürecinin çağrıştırdığı renkler, anılar ve duygular hakkında yansıtıcı diyalogu teşvik etmek. - Sakin ve sabırlı bir ton sürdürmek ve katılımcıların enerji düzeylerine göre temposu ayarlamak. - Güvenliği izlemek — kaymaz zeminler, sabit oturma düzeni ve uygun masa yüksekliğini sağlamak.
Uygulama İçin İpuçları:	Yaşlı katılımcılarda yorgunluğu önlemek için tepsileri ve pigmentleri önceden hazırlayın. İnce motor becerileri azalmış katılımcılar için geniş saplı damlalıklar veya fırçalar kullanın. Hem doğal hem de geleneksel pigmentler sunun; ancak çevre dostu seçenekleri vurgulayın. Odaklanmayı artırmak ve kaygıyı azaltmak için kısa bir nefes egzersiziyle başlayın. Aşağıdaki gibi sözlü ipuçları kullanın: “Rengin nasıl yüzdüğünü izleyin—suda yüzen yapraklar gibi.” “Doğru ya da yanlış desen yoktur; her hareket bir hikâye anlatır.” Sosyal etkileşimi güçlendirmek için katılımcıların birbirlerine yardımcı olmalarına izin verin. Rahatlamayı artırmak için hafif arka plan doğa sesleri çalın (isteğe bağlı). Asgari ama destekleyici geri bildirim verin (“Renkleriniz çok güzel akıyor”). Temponun ayarlanmasını teşvik edin — aşırı uyarılma veya yorgunluğu önlemek için molalara izin verin.
Uyarlamalar:	El gücü sınırlı olanlar için: - Hafif araçlar, daha kalın fırçalar veya yumuşak başlıklı damlalıklar kullanın. - Gerektiğinde el-üzerinde-el desteği sağlayın. Bilişsel gerileme için: - Kısa, tekrarlanan yönergeler ve görsel ipucu kartları kullanın. - Yalnızca sözlü yönlendirmeye dayanmak yerine her eylemi göstererek uygulayın. Görme bozuklukları için: - Yüksek kontrastlı doğal pigmentler kullanın (sarı zerdeçal, koyu ceviz, parlak pancar). - Görünürlüğü artırmak için tepsilerin altına beyaz kâğıt yerleştirin.

Aşama	Açıklama
	Hareket kısıtlılığı için: - Katılımcıların hareket etmesini beklemek yerine ebru tepsilerini onlara götürün. - Ayarlanabilir yükseklikte masalar veya diz üstü tepsiler kullanın. Duygusal hassasiyet için: - Zorlayıcı gelen adımları atlamalarına izin verin. - Topraklama teknikleri sağlayın (derin nefes alma, doğal fırçalara veya pigmentlere dokunma). Kırsal ortamlar için: - Yerel olarak bulunabilen pigmentleri kullanın (toprak tonları, ceviz, soğan kabuğu, nar kabuğu). - Hava koşulları elverdiğinde doğal renkleri gözlemlemek için kısa açık hava anları ekleyin.

4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

Ön ve son müdahale değerlendirmeleri:

Değişimi ölçmek için etkinlikten önce ve sonra aynı maddeleri kullanın.

A. Çevresel Farkındalık ve Doğayla Etkileşim

- Çevrede bulunan doğal renkler ve unsurlarla bağlantı kurduğumu hissediyorum.
- Doğal malzemelerin (bitkiler, toprak pigmentleri) sanatta kullanılabileceğini fark ediyorum.
- Doğanın renkleri, desenleri ve dokuları nasıl etkilediği konusunda daha fazla farkındalık sahibiyim.
- Çevremdeki çevresel ayrıntılara daha fazla dikkat ediyorum.

B. Çevresel Kavramların Anlaşılması ve Sürdürülebilir Davranış

- Doğal pigmentler ile sentetik malzemeler arasındaki farkı anlıyorum.
- Çevre dostu sanat malzemelerinin çevre için neden faydalı olduğunu biliyorum.
- Günlük yaşamımda malzemeleri yeniden kullanmaya veya geri dönüştürmeye daha istekliyim.
- Evde atıkları azaltmak ve enerji tasarrufu yapmak için çaba gösteriyorum.

C. Sanatsal Güven ve Yaratıcı İfade

- Ebru etkinliklerine katılırken kendime güveniyorum.
- Duygularımı veya anılarımı renkler ve desenler aracılığıyla ifade edebiliyorum.
- Ebru araçları, fırçalar ve doğal pigmentlerle çalışmaktan keyif alıyorum.

D. İyi Oluş Göstergeleri

- Ebru etkinliği sırasında sakin ve rahat hissediyorum.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- Renklerin su üzerindeki hareketi duygusal olarak dengede hissetmeme yardımcı oluyor.
- Bu etkinliğe katıldıktan sonra kendimi daha az stresli hissediyorum.
- Yaratıcı oturumlar sırasında başkalarıyla bağlantı kurmaktan keyif alıyorum.

E. Bilişsel ve Duyusal Katılım

- Bu etkinlik geçmiş deneyimlerimi veya hikâyeleri hatırlamama yardımcı oluyor.
- Akışkan renklerle çalışmak odaklanmamı ve dikkatimi artırıyor.
- Farklı doğal renkleri ve dokuları daha kolay ayırt edebiliyorum.

F. Kısa Açık Uçlu Sorular

- Önce: “Renkler veya doğal pigmentler size neyi hatırlatıyor?”
- Sonra: “Doğal pigmentlerle ebru yaparken ne öğrendiniz veya ne hissettiniz?”

G. Kolaylaştırıcı Gözlemsel Göstergeleri

- Katılımcı süreç boyunca ilgili kaldı.
- Katılımcı duyusal odaklanmada gelişim gösterdi.
- Katılımcı akranlarıyla sosyal etkileşim kurdu.
- Katılımcı olumlu duygular veya anılar ifade etti.
- Katılımcı materyalleri güvenli ve rahat bir şekilde kullandı.

5. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Boyutu

Eko-boyut:	Eko-Ebru, sentetik boyalar yerine doğal, bitki temelli pigmentlerin kullanımını vurgulayarak çevresel farkındalığı teşvik eder. Katılımcılar, renklerin ceviz kabuğu, pancar, zerdeçal, nar kabuğu ve toprak pigmentleri gibi sürdürülebilir kaynaklardan nasıl elde edilebileceğini öğrenir. Bu yaklaşım, yaşlı bireyleri çevre dostu sanatsal uygulama kavramıyla tanıştırmak yaratıcılığın zararlı kimyasallar veya tek kullanımlık malzemeler gerektirmediğini gösterir. Ebru etkinliği, doğal unsurların suda nasıl davrandığını görsel olarak ortaya koyarak katılımcıların doğal süreçleri, akışkanlar dinamiğini ve rengin organik hareketini anlamalarına yardımcı olur. Kolaylaştırıcılar, her bir malzemenin ekolojik kökenini vurgular ve geleneksel ebrunun tarihsel olarak doğal kaynaklara dayandığını açıklayarak kültürel miras ile çevresel koruma arasındaki bağı pekiştirir. Bu uygulama; yeniden kullanılabilir tepsiler, düşük etkili malzemeler ve biyolojik olarak parçalanabilir renklerin asgari atıkla kullanılması yoluyla sürdürülebilir davranış örnekler. Katılımcılar, doğal pigmentler kullanmak veya suyu geri dönüştürmek gibi küçük ama yaratıcı tercihlerde bulunmanın çevresel sorumluluğa nasıl katkı sağladığını öğrenir.
Toplumsal Etki:	Eko-Ebru etkinliği, çevreye duyarlı sanatı görünür kılarak kırsal topluluklar içinde dalga etkisi yaratma potansiyeline sahiptir. Katılımcıların ürettiği ebru çalışmalarının yerel topluluk

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	alanlarında, yaşlı merkezlerinde veya üniversite koridorlarında sergilenmesi, çevre dostu uygulamaların güzelliği ve değeri konusunda farkındalık oluşturur. Etkinlik ayrıca akademisyenleri, yaşlı katılımcıları ve yerel halkı ortak bir yaratıcı deneyimde bir araya getirerek topluluk bağlarını güçlendirir. Öğrencilerin yaşlı bireylere destek olması gibi kuşaklar arası etkileşimler, ebruya ilişkin kültürel bilginin aktarılmasını sağlarken aynı zamanda çevresel bilgelik alışverişine de olanak tanır. Buna ek olarak, etkinlik kırsal toplulukları yerel doğal kaynakları keşfetmeye ve değerini bilmeye teşvik ederek doğal boyalar, atık azaltımı veya sürdürülebilir sanat odaklı gelecekteki atölye çalışmalarına ya da topluluk öncülüğündeki girişimlere ilham verir. Bu durum, çevresel farkındalığa yönelik daha geniş bir kültürel dönüşüme katkı sağlar.

6. Vaka Çalışmaları ve En İyi Uygulamalar

Title of the Case Study or Best practice	Kırsal Yaşlılar için Eko-Ebru Atölyesi: Doğal Pigmentler ve Duygusal İyi Oluş (AHBV Yaşlılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi – Aging Studies Application and Research Center tarafından)
Yer / Bağlam:	Atölye iki farklı ortamda uygulanmıştır: - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Çok Amaçlı Fakülte Salonu (Ankara) – üniversite kolaylaştırıcılarının yer aldığı, akademik ve kontrollü bir ortam. - Kırsal Toplum Merkezi – Ankara yakınlarındaki küçük bir kırsal yerleşimden yaşlı katılımcılar (65–82 yaş). Bu karma uygulama, AHBVÜ’nün hem akademik eğitim hem de saha temelli topluluk katılımındaki ikili rolünü yansıtmaktadır.
Kısa Açıklama:	Atölye, yaşlı katılımcıları ceviz özütü, zerdeçal ve pancar gibi doğal pigmentler kullanılarak yapılan çevre dostu ebru teknikleriyle tanıştırmıştır. Kısa bir gösterimin ardından katılımcılar, renklerin su üzerindeki hareketini keşfetmiş ve kendi ebru kâğıtlarını oluşturmuştur. Terapistler ve kolaylaştırıcılar; hareket kısıtlılığı, titreme veya görme güçlüğü yaşayan yaşlı bireylere destek sağlamıştır. Katılımcılar pigmentleri seçmiş, desenler oluşturmuş ve tasarımlarını kâğıda aktarmıştır. Oturum, doğa, renkler ve duygular üzerine yapılan bir grup yansımasıyla sona ermiştir.

	Kullanılan materyaller arasında ebru tekneleri, eko-pigmentler, doğal fırçalar ve yaşlı bireylerin ince motor becerilerine uygun kalın kâğıtlar yer almıştır.
Temel Çıktılar:	Duygusal iyi oluş: Katılımcılar artan bir sakinlik ve rahatlama ifade etmiştir. Bazıları, renklerin hareketinin kendilerine nehirleri, mevsimleri veya çocukluk anılarını hatırlattığını belirtmiştir. Bilişsel katılım: Akışkan desenler dikkati, duygusal odaklanmayı ve anıların hatırlanmasını uyarmıştır. Çevresel farkındalık: Katılımcılar doğal pigmentler ve sürdürülebilir uygulamalar konusunda daha iyi bir anlayış göstermiştir. Bazıları evde doğal malzemeler kullanmaya ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Sosyal bağ: Grup etkileşimi, katılımcıların aidiyet duygusunu artırmış ve yalnızlık hissini azaltmıştır. Yaratıcılık: Katılımcılar benzersiz sanat eserleri üretmekten güçlenmiş hissetmiş, bu durum özgüveni artırmıştır.
Başarı Faktörleri:	- Doğal pigmentlerin kullanımı güvenli ve duygusal açıdan zengin bir ortam oluşturmuştur. - Her adımın açık şekilde gösterilmesi, katılımcıların kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olmuştur. - Yavaş tempo ve mola aralıkları, yaşlı katılımcıların enerji düzeylerini desteklemiştir. - Kolaylaştırıcılar, sınırlı el gücü için uyarlayıcı araçlar (geniş damlalıklar, kalın fırçalar) sağlamıştır. - Yansıtıcı diyalog, duygusal ifadeyi ve çevresel takdiri teşvik etmiştir. - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi öğrencileri ile yaşlı katılımcılar arasındaki iş birliği, kuşaklar arası öğrenmeyi desteklemiştir.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	Bazı katılımcılar ebrunun akışkan yapısıyla zorlanmıştır; tekrar edilen gösterimler rahatlık düzeyini artırmıştır. Kırsal ortamlarda zaman zaman ideal su koşulları sağlanamamış; bu durumlarda kolaylaştırıcılar önceden hazırlanmış tepsiler kullanmıştır. Doğal pigmentlerin renk yoğunluğu değişkenlik göstermiş; ek karıştırma süresi veya güneş ışığına maruz bırakma, renk canlılığını artırmıştır. Demans yaşayan katılımcılar için daha sade adımlar ve nazik tekrarlar gerekli olmuştur.
Web bağlantısı (varsa):	Kaynak: https://ich.unesco.org/en/RL/turkish-art-of-marbling-ebru-00644

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

Materyalin Amacı:

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Materyaller, yaşı katılımcılara Eko-Ebru etkinliği boyunca **basit, erişilebilir ve ilgi çekici** bir şekilde rehberlik etmek üzere tasarlanmıştır. Katılımcıların her bir adımı anlamalarına yardımcı olur, görsel ipuçları sunar, bilişsel veya motor sınırlılıkları olan bireyleri destekler ve çevre dostu sanatsal uygulamalar yoluyla çevresel farkındalığı pekiştirir.

El broşürleri ayrıca eğitim sürecinde kolaylaştırıcılara destek sağlar ve etkinliğin farklı ortamlarda (fakülte çok amaçlı salonu veya kırsal toplum merkezi) **tutarlı** biçimde uygulanmasını güvence altına alır.

Materyal Türü:

☒ El Broşürü	☒ Çalışma Kâğıdı	☒ Yansıtma Formu
☐ Poster	☒ Yönerge Kartı	☐ El Broşürü
☐ Diğer		

Açıklama ve Kullanım:

Etkinlik Öncesinde:

- **Yönerge Kartı**, Eko-Ebru'nun amacını tanıtır, doğal pigmentleri açıklar ve her adımın basit görsellerini sunar.
- Kolaylaştırıcı, araçları (tekne, pigmentler, fırçalar) gösterir ve çevre dostu malzemeleri tanıtır.

Etkinlik Sırasında:

- **Çalışma Kâğıdı**, adım adım numaralandırılmış yönergeler içerir (ikonlarla birlikte):
  1. Renklerinizi seçin
  2. Pigmentleri tekneye damlatın
  3. Renk hareketini gözlemleyin
  4. Tarakla desenler oluşturun
  5. Sanat eserini kâğıda aktarın
- Çalışma kâğıdı ayrıca güvenlik sembollerini içerir (örn. “Yavaş kullanın”, “Yardım isteyin”).
- Daha büyük yazı tipi ve yüksek kontrastlı görsellerle, yaşı katılımcılar için tasarlanmıştır.

Etkinlik Sonrasında:

- **Yansıtma Formu**, duygusal ifadeyi ve çevresel öğrenmeyi desteklemek için 3–4 kısa soru içerir:
  - o “Hangi renk size doğayı en çok hatırlattı?”

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- o “Ebru çalışmanızı oluşturmak size nasıl hissettirdi?”
- o “Doğal pigmentler hakkında ne öğrendiniz?”
- o “Bunu aileniz veya arkadaşlarınızla tekrar denemek ister misiniz?”

- Kolaylaştırıcılar, izleme ve raporlama amacıyla bu formları toplayabilir.

Şablon / Dosya:

Önerilen materyal düzeni şunları içermektedir:

- A4 boyut, büyük punto (14–16 pt) metin
- Eko temalı ikonlar (yaprak, su damlası, fırça)
- Adım adım görseller
- Görünürlük için yüksek kontrastlı renkler
- Katılımcının adı, tarih ve kolaylaştırıcı imzası için alan

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

- Her katılımcının bir sonraki adıma geçmeden önce her adımı anladığından emin olacak şekilde materyalleri yavaşça sunun.
- Kaygıyı azaltmak için basit ve olumlu bir dil kullanın.
- Sözlü iletişim zor olduğunda katılımcıları işaret etmeye veya jestlerle ifade etmeye teşvik edin.
- Duygusal süreci desteklemek için yansıtma formunu yaratıcı sürecin hemen ardından verin.
- Kırsal ortamlarda, çevresel öğrenmeyi pekiştirmek amacıyla pigmentlerin nasıl hazırlandığını açıklayın.
- Bilişsel gerilemesi olan bireyler için yönergeleri, kısa ve tekrarlanan ifadeler kullanarak ve her adımı görsel olarak göstererek uyarlayın.
- Tüm öğretici materyallerin kolay erişilebilir olmasını sağlayın ve masaların sabit, düzenli ve dağınıklıktan arınmış olmasına dikkat edin.

Görme Bozukluğu Olan Yaşlılar için:

- Su yüzeyinde görünürlüğü artırmak için yüksek kontrastlı doğal pigmentler kullanın (örn. zerdeçal sarısı, pancar kırmızısı).
- Sözlü yönlendirme ve dokunsal araçlar sağlayın (örn. dokulu taraklar, kalın saplı fırçalar).
- El–göz koordinasyonu zorluklarını karşılamak ve rahat bir çalışma alanı sağlamak için daha büyük tepsiler ve kâğıt boyutları kullanın.
- Rehberli destek için eş veya bakım veren katılımını teşvik edin.

Bilişsel Zorlukları Olan Katılımcılar için:

- Ebru etkinliğini, görsel ipuçları veya ikonlar içeren adım adım, kolay takip edilebilir yönergelere bölün.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- Her aşamada tekrar ve uygulamalı gösterimler sunun.
- Basitleştirilmiş desen oluşturma teknikleri kullanın (örn. tarakla desen vermek yerine serbest damlatma).
- Deneyimin işlenmesine yardımcı olmak için basit duyu kartları veya yönlendirilmiş sorular kullanarak yansıtma etkinlikleri ekleyin.

Kültürel Olarak Çeşitli Gruplar için:

- Oturma, ebrunun (Ebru) Osmanlı, Orta Asya ve Hint gibi birçok gelenekte paylaşılan kültürel bir ifade biçimi olduğunu vurgulayarak başlayın.
- Katılımcıları tasarımlarında kendi kültürlerine ait sembolleri, renkleri veya desenleri kullanmaya teşvik edin.
- Gerekli olduğunda çok dilli yansıtma formları veya çevrilmiş kolaylaştırıcı desteği sağlayın.
- Etkinliği, ekolojik temaları yerel inançlar ve hikâyelerle ilişkilendirerek kültürlerarası diyalog ve etkileşimi teşvik etmek için kullanın.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

MC MEDICAL LOT

Taş/Elmas Desenli Duvar Dokumaları ve/veya Mozaikler

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Başlığı:	Taş/Elmas Desenli Duvar Dokumaları ve/veya Mozaikler
Gerekli Ortam: (Etkinliğin gerçekleştirildiği yeri işaretleyin veya tanımlayın — örn. bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrim içi, yüz yüze vb.)	☒ Kapalı Alan ☒ Açık Alan ☐ Hibrit Etkinlik, kolaylaştırıcının ve katılımcıların tercihlerine ile hava koşullarına bağlı olarak hem kapalı hem de açık alanlarda uygulanabilir.

2. Çevre Eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleriyle Bağlantı:

(Bu aracın çevre eğitimi ve yaratıcı ifadeyi nasıl bütünleştirdiğini açıklayınız — örn. doğal malzemelerin kullanımı, duyguların çevresel unsurlarla ilişkilendirilmesi, sanatsal uygulamalar yoluyla gezegene özen gösterme.)

Bu araç, taşlar, seramik parçaları ve çevre dostu kumaşlar gibi doğal veya geri dönüştürülmüş malzemelerle çalışmayı teşvik ederek çevre eğitimi ile yaratıcı ifadeyi bütünleştirir. Taş ve elmas desenli duvar dokumaları veya mozaiklerin tasarlanması süreci boyunca katılımcılar, bu malzemelerin kültürel ve ekolojik önemini keşfeder ve sürdürülebilir uygulamalara yönelik bir takdir geliştirir.

Etkinlik, kullanılan malzemelerin dokuları, renkleri ve kökenleri üzerine düşünmeye davet ederek duyguları çevresel unsurlarla ilişkilendirir; farkındalığı ve duygusal katılımı destekler. Yerel geleneklerden ilham alan sanat eserleri oluşturmak, katılımcıların insan yaratıcılığı ile doğanın desenleri arasındaki sürekliliği deneyimlemelerine olanak tanır ve sanatsal uygulamalar yoluyla gezegene özen gösterme ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım yalnızca yaratıcılığı beslemekle kalmaz, aynı zamanda çevresel sorumluluk ve duygusal iyi oluşu da geliştirir.

3. Kolaylaştırıcı Rehberliği

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	Beklenen yaklaşımı açıklayın — örn. nazikçe yönlendirme, ifadeyi teşvik etme, sanatsal “kalitenin” değerlendirilmesinden kaçınma. Kolaylaştırıcı, katılımcılar için güvenli ve teşvik edici bir ortam yaratmaya odaklanan destekleyici ve yargılayıcı olmayan bir yaklaşım benimsemelidir. Temel ilkeler şunlardır: - Nazikçe yönlendirin: Katı beklentiler dayatmadan açık yönergeler ve gösterimler sunun. Katılımcıların kendi hızlarında keşfetmelerine izin verin. - İfadeyi teşvik edin: Teknik mükemmeliyet yerine yaratıcılığı ve kişisel yorumu vurgulayın. Tasarım tercihlerindeki bireyselliği kutlayın. - Sanatsal “kalitenin” değerlendirilmesinden kaçının: Çalışmaları karşılaştırmaktan veya “iyi” ya da “kötü” olarak etiketlemekten kaçının. Bunun yerine, katılımcıların ortaya koyduğu çabayı, katılımı ve duygusal bağı vurgulayın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Aşama	Açıklama
	• Diyalogu teşvik edin: Süreç boyunca desenler, renkler ve hisler hakkında düşüncelerini paylaşmaları için katılımcıları davet edin; yansıtmayı ve bağlantıyı güçlendirin. • Erişilebilirliği sağlayın: Bilişsel veya görsel sınırlılıkları olan yaşlılar için araçları ve materyalleri uyarlayın (örn. büyük punto şablonlar, dokunsal örnekler).
Uygulama İçin İpuçları (Örnekler):	<i>Örnekler:</i> • <i>Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlayın.</i> • <i>Her katılımcının hızına ve sanat malzemeleriyle olan rahatlık düzeyine saygı gösterin.</i> • <i>Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun.</i> • <i>Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin.</i> • <i>Yaratıcı yönlendirmeler sunun.</i> Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlamak için: Karşılıklı bir atmosfer oluşturarak başlayın. Etkinliğin mükemmellik değil ifade ile ilgili olduğunu vurgulayın. Her katılımcının hızına ve malzemelerle rahatlığına saygı gösterin: İhtiyacı olanlara ek süre tanıyın ve alternatif araçlar sunun (örn. daha büyük fırçalar, önceden kesilmiş parçalar). Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun: Oturma seçenekleri, iyi aydınlatma ve görsel zorlukları olanlar için dokunsal materyaller sağlayın. Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin: Doğa, kültürel miras veya el sanatlarıyla ilgili geçmiş deneyimlere dair hikâyeler paylaşmalarını teşvik edin. Yaratıcı yönlendirmeler sunun: Örnekler arasında “Bahçe yolundan ilham alan bir desen tasarlayın” veya “Denizi hatırlatan renklerle bir mozaik oluşturun” yer alabilir.
Uyarlamalar:	<i>Farklı yetkinlikler, hava koşulları veya malzemeler için etkinliğin nasıl ayarlanabileceğine ilişkin öneriler.</i> Kapsayıcılığı ve esnekliği sağlamak için aşağıdaki düzenlemeleri dikkate alın: • Farklı yetkinlikler için: - o Serbest çizimde zorlanan katılımcılar için önceden çizilmiş şablonlar sağlayın. - o Daha kolay kavrama için daha büyük taşlar veya daha kalın iplikler kullanın. - o Bilişsel zorlukları olanlar için renk kodlu kılavuzlar sunun. • Hava koşulları için: - o Açık alanda çalışılıyorsa, malzemelerin sabit kalması için taşınabilir panolar veya tepsiler hazırlayın. - o Yağmur veya aşırı sıcak durumunda etkinliği iç mekâna taşıyın ve hafif, kolay temizlenebilir yüzeyler kullanın. • Malzeme bulunabilirliği için: - o Doğal taşlar yerine geri dönüştürülmüş seramik parçaları veya çevre dostu el işi köpükleri kullanın. - o İplik veya kumaş sınırlıysa, kâğıt şeritler veya biyolojik olarak parçalanabilir alternatifler tercih edin. Sürdürülebilirliği pekiştirmek için ev eşyalarının yeniden kullanımını (örn. eski fayanslar, kırık tabaklar) teşvik edin.

4. 4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

Ön ve son müdahale değerlendirmeleri:

Eko-Sanat Terapisi Araç Seti ile etkileşim öncesinde ve sonrasında uygulanacak anketler için; çevresel tutumlar, iyi oluş göstergeleri ve doğayla etkileşimdeki değişimleri ölçmeye yönelik soru önerileri aşağıdadır. Bu sorular, katılımcıların araç setini kullanmadan önce ve sonra çevresel kavramları, sanatsal teknikleri ve sürdürülebilir davranışları anlama düzeylerini; ayrıca geri dönüşüm oranları ve enerji tüketimini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ön Müdahale Değerlendirmesi

Çevresel Tutumlar ve Katılım

- Günlük eylemlerinizin çevre üzerindeki etkisini ne sıklıkla düşünüyorsunuz?
- Günlük yaşamınızda doğayla ne kadar bağlantılı hissediyorsunuz?

Çevresel Kavramların Anlaşılması

- Sürdürülebilirlik kavramına ne kadar aşinasınız?
- Sanatta geri dönüştürülmüş veya doğal malzemelerin kullanımı hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?

Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

- Desenli bir tasarım oluşturma becerinize ne kadar güveniyorsunuz?

Davranışsal Göstergeler

- Evsel atıkları ne sıklıkla geri dönüştürüyorsunuz?
- Evde enerji tüketimi konusunda ne kadar bilinçlisiniz?

İyi Oluş

- Günlük rutininiz sırasında ne sıklıkla sakin ve rahat hissedersiniz?
- Tek bir göreve odaklanmak sizin için ne kadar kolaydır?
- Stresi azaltmaya yardımcı olan etkinliklere ne sıklıkla katılırsınız?
- Duygularınız ve iç düşüncelerinizle ne kadar bağlantılı hissedersiniz?

Son Müdahale Değerlendirmesi

Çevresel Tutumlar ve Katılım

- Bu etkinliğe katıldıktan sonra çevre dostu alışkanlıklar benimsemeye ne kadar motive hissediyorsunuz?
- Bu etkinlik, doğal unsurlarla olan bağlanma hissinizi artırdı mı?

Çevresel Kavramların Anlaşılması

- Etkinlik sırasında öğrendiğiniz sürdürülebilir bir uygulamayı söyleyebilir misiniz?
- Çevre dostu malzemeler kullanarak sanat üretme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

- Mozaik veya duvar dokuması tekniklerini uygulama konusunda kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?

Davranışsal Göstergeler

- Etkinlikten sonra geri dönüşüm sıklığınızda bir değişiklik oldu mu?
- Bu deneyim, enerji tasarrufuna yönelik alışkanlıklarınızı etkiledi mi?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

İyi Oluş

- Bu etkinlik kendinizi daha rahat veya sakin hissetmenize yardımcı oldu mu?
- Sanat çalışmanızı yaparken odaklanmanız daha kolay oldu mu?
- Bu etkinliğe katılmak stresinizi veya gerginliğinizi azalttı mı?
- Yaratıcı süreç, duygularınızla daha fazla temas kurmanıza yardımcı oldu mu?

5. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Boyutu

Eko-boyut:	<i>(Bu aracın çevresel farkındalığı veya sürdürülebilir davranışı nasıl teşvik ettiğini açıklayınız — örn. malzemelerin yeniden kullanımı, yerel ekolojiyle bağ kurma, doğal döngülere saygıyı teşvik etme.)</i> Bu araç, yaratıcı sürece çevre dostu uygulamaları entegre ederek çevresel farkındalığı ve sürdürülebilir davranışı teşvik eder. Katılımcılar aşağıdaki konularda teşvik edilir: • Malzemelerin yeniden kullanımı ve yeniden değerlendirilmesi: Atıkları azaltmak ve ileri dönüşümün değerini vurgulamak için doğal taşlar, geri dönüştürülmüş seramikler ve artık kumaşlar kullanılır. • Yerel ekolojiyle bağ kurma: Bölgesel manzaralardan ilham alan desenler ve renkler kullanılarak yerel biyolojik çeşitliliğe yönelik takdir geliştirilir. • Doğal döngülere saygı: Geleneksel sanat formlarının doğayla uyumu nasıl yansıttığı tartışılır ve bilinçli kaynak kullanımı teşvik edilir. • Sürdürülebilir alışkanlıkların benimsenmesi: Uygulamalı deneyim yoluyla katılımcılar, yaratıcılığın aşırı tüketime gerek duymadan da gelişebileceğini öğrenir; bu da “atık değil, sanat üret” ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım, sanatsal ifadeyi çevre eğitimi için bir fırsata dönüştürerek katılımcıların, kültürel olarak ilham verici ve anlamlı sanatla meşgul olurken sürdürülebilir davranışları içselleştirmelerine yardımcı olur.
Toplumsal Etki:	<i>(Bu etkinliğin topluluğa nasıl fayda sağlayabileceğini belirtiniz — sergiler, grup temizlikleri, hikâye anlatımı etkinlikleri vb.)</i> Bu etkinlik, bireysel iyi oluşun ötesine geçerek topluluk için anlamlı faydalar yaratabilir: Sergiler: Katılımcıların mozaik ve duvar dokumalarının yerel kültür merkezlerinde, kütüphanelerde veya toplum salonlarında sergilenmesi; yaratıcılığı ve çevresel farkındalığı kutlar.

	Grup Temizlikleri: Gelecekteki sanat projeleri için doğal veya geri dönüştürülebilir malzemelerin toplandığı etkinliklerin düzenlenmesi; sürdürülebilirliği ve ekip çalışmasını pekiştirir. Hikâye Anlatımı Etkinlikleri: Katılımcıların doğa ve kültürel mirasla bağlantılı kişisel anılarını paylaştığı oturumların düzenlenmesi; kuşaklar arası diyalogu güçlendirir. İşbirlikçi Yerleştirmeler: Tüm katılımcıların katkılarıyla büyük bir topluluk mozaigi oluşturulması; birlikteliği ve çevreye yönelik ortak sorumluluğu simgeler. Ailelere Yönelik Atölyeler: Akrabaların ve komşuların davet edilmesi; eko-sanat ilkelerinin yayılmasını ve sosyal bağların güçlenmesini sağlar.

6. Vaka Çalışmaları ve En İyi Uygulamalar

Vaka Çalışması veya En İyi Uygulamanın Başlığı	SEEDS Projesi – Eğitim ve İyi Oluş için Eko-Sanat
Yer / Bağlam:	Kıbrıs ve İspanya’da uygulanmış olup, ağırlıklı olarak okul öncesi ve ilkokul ortamlarında; öğretmenler, öğrenciler ve yerel toplulukların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
Kısa Açıklama:	SEEDS Projesi, Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından eş finanse edilmiş olup, eğitimcilerin eko-sanat ve eko-psikoloji ilkelerini sınıf içi etkinliklere entegre etmelerini amaçlamıştır. Proje kapsamında öğretmenler, öğrencileri doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak sanat üretmeye yönlendirmiş; çevre eğitimi yaratıcı ifadeyle birleştirilmiştir. Etkinlikler arasında doğadan ilham alan mozaikler, işbirlikçi yerleştirmeler ve sürdürülebilirlik temalı hikâye anlatımı oturumları yer almıştır.
Temel Çıktılar:	<i>Gözlemlenen duygusal, sosyal veya çevresel etkileri açıklayınız — katılımcılar, topluluk veya çevre için neler değişti?</i> Duygusal Etki: Yaratıcı ve doğa temelli etkinlikler aracılığıyla öğrenciler ve öğretmenler arasında ruhsal iyi oluş ve dayanıklılık artmıştır. Sosyal Etki: İşbirlikçi sanat projeleri sayesinde öğretmen–öğrenci ilişkileri güçlenmiş, topluluk katılımı artmıştır. Çevresel Etki: Okullarda ve ailelerde sürdürülebilirlik konusunda farkındalık yükselmiş, çevre dostu davranışların benimsenmesi artmıştır.
Başarı Faktörleri:	<i>Bu etkinliği etkili kılan unsurlar nelerdi? Kolaylaştırma tarzı, doğal malzemelerin kullanımı, katılımcı katılımı, topluluk desteği vb. unsurları dikkate alınız.</i> Kolaylaştırma Tarzı: Yaratıcılığı ve kişisel ifadeyi teşvik eden, destekleyici ve yargılayıcı olmayan rehberlik. Doğal Malzemelerin Kullanımı: Geri dönüştürülmüş ve organik kaynaklarla uygulamalı çalışma, çevresel ilkeleri pekiştirmiştir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	Topluluk Desteği: Okullar, aileler ve yerel kuruluşlar arasındaki iş birliği, etkiyi ve sürdürülebilirliği artırmıştır.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	<i>Karşılaşılan güçlükleri veya engelleri ve bunların nasıl aşıldığını belirtiniz.</i> SEEDS Projesi'nin karşılaştığı başlıca zorluklardan biri, kentsel okul ortamlarında doğal malzemelerin sınırlı bulunabilirliğiydi. Öğretmenler, geleneksel el işi malzemelerine başvurmadan çevre dostu kaynaklar bulmakta başlangıçta zorlanmıştır. Bu durumu aşmak için proje ekibi yaratıcı ileri dönüşümü teşvik etmiş; ailelerden ve yerel işletmelerden eski fayanslar, kumaş artıkları ve ambalaj malzemeleri gibi geri dönüştürülebilir ürünlerin bağışlanması istemiştir. Bu yaklaşım yalnızca malzeme eksikliğini gidermekle kalmamış, aynı zamanda topluluk katılımını derinleştirmiş ve sürdürülebilirlik mesajını güçlendirmiştir. Öğrenilen bir diğer önemli ders ise etkinlik tasarımında esnekliğin gerekliliğidir. Bazı okullarda açık alanların kısıtlı olması, doğa temelli oturumların uygulanmasını zorlaştırmıştır. Kolaylaştırıcılar, saksı bitkileri ve taşlar gibi doğal unsurları iç mekâna taşıyarak ve ekolojiyle bağlantıyı sürdürmek için dijital hikâye anlatımını kullanarak bu duruma uyum sağlamıştır. Bu uyarlamalar kapsayıcılığı güvence altına almış ve eko-sanat ilkelerinin kaynakların sınırlı olduğu ortamlarda bile başarıyla uygulanabileceğini göstermiştir.
Web bağlantısı (varsa):	https://seeds-education.eu/

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

Materyalin Amacı:

Bu materyalin amacını açıklayınız — örn. yansıtma için bir çalışma kâğıdı, adımları açıklayan bir el broşürü veya grup tartışması için görsel bir yönlendirici.

Yansıtma formu (yönlendirici sorularla).

Yansıtma sorularının amacı şunlardır:

Duygusal ve Duyusal Katılımı Teşvik Etmek

Katılımcıları—özellikle yaşlı bireyleri—kullandıkları malzemelerle duygusal bağ kurmaya teşvik eder. Dokular, renkler ve desenler üzerine düşünme yoluyla duyular ve anılar harekete geçirilir; bu da bilişsel uyarımı ve duygusal iyi oluşu destekler.

Sanatsal İfadeyi Derinleştirmek

Sorular, öğrenenleri teknik ve estetiğin ötesinde düşünmeye yönlendirerek ortaya koydukları üretimlerin ardındaki anlamı keşfetmelerine yardımcı olur. Bu durum, sanat yoluyla kişisel hikâye anlatımını ve kültürel bağ güçlendirir.

Çevresel Farkındalığı Pekiştirmek

Doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeleri kişisel yansıtmayla ilişkilendirerek, sürdürülebilirliğin değerinin içselleştirilmesini sağlar. Katılımcılar, yaratıcı tercihlerini daha geniş bir ekolojik anlatının parçası olarak görmeye başlar.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Kapsayıcı Öğrenmeyi Desteklemek

Sorular, özellikle yaşlı yetişkinler veya bilişsel ya da görsel sınırlılıkları olan bireyler için erişilebilir olacak şekilde tasarlanmıştır. Nazik içgörü ve sohbeti teşvik ederek etkinliği daha kapsayıcı ve zenginleştirici hâle getirir.

Materyal Türü:

- ☐ El Broşürü ☐ Çalışma Kâğıdı ☒ Yansıtma Formu
☐ Poster ☐ Yönerge Kartı ☐ El Broşürü
☐ Diğer .....

Açıklama ve Kullanım:

Seans sırasında materyalin nasıl ve ne zaman kullanılacağını kısaca açıklayın — etkinlikten önce, etkinlik sırasında veya etkinlikten sonra.

Bu yansıtma soruları materyali, **Taş/Elmas Desenli Duvar Dokumaları ve/veya Mozaikler** etkinliği sırasında ve sonrasında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Yaratıcı süreç boyunca sorular, katılımcıların üzerinde çalıştıkları dokular, renkler ve desenlerle etkileşime girmelerine rehberlik edebilir. Etkinlik sonrasında ise bu sorular; yansıtmayı, tartışmayı ve hikâye anlatımını destekleyerek katılımcıların sanat eserlerini kişisel anılar, duygular ve çevresel temalarla ilişkilendirmelerine yardımcı olur.

Şablon / Dosya:

Şablon ekleyin veya bağlantı verin

Görsel Yansıtma Soruları

- Hangi desen size çocukluğunuzdan bir şeyi hatırlatıyor?
Renkler ve şekiller size nasıl hissettiriyor?
Doğada bir şeye benzeyen bir desen bulabiliyor musunuz?
Sanat eserinizin görsel unsurları hangi duyguları çağırıyor?
Tasarımlardan herhangi biri kültürel veya geleneksel motifleri hatırlatıyor mu?

Dokunsal / Anı Soruları

- Dokuya dokunun — size tanıdık geliyor mu?
Buna benzer bir duvarı ya da zemini daha önce gördünüz mü?
Kendi mozaiginizi tasarlayabilseydiniz, nasıl görünürdü?
Malzemeler size hangi anıları hatırlatıyor?
Doku, sanat eserine verdiğiniz duygusal tepkiyi nasıl etkiliyor?

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

Materyalin, farklı katılımcı ihtiyaçları veya bağlamlar için nasıl sunulacağına ya da uyarlanacağına ilişkin notlar.

Bu etkinlik, özellikle yaşlı bireyler veya bilişsel ya da duyuşsal sınırlılıkları olan kişiler için **esnek ve kapsayıcı** olacak şekilde tasarlanmıştır. Kolaylaştırıcılar, oturumu katılımcıların ihtiyaçlarına, kültürel arka planlarına ve mevcut malzemelere göre uyarlayabilir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Görme bozukluğu olan yaşlılar için:

- Şablonlarda yüksek kontrastlı malzemeler ve kalın hatlar kullanın.
- Keşif için dokunsal örnekler sunun (örn. dokulu taşlar, kumaşlar).
- Sözlü betimlemeleri ve hikâye anlatımını teşvik edin.

Bilişsel zorlukları olan katılımcılar için:

- Yönergeleri küçük ve yönetilebilir adımlara bölün.
- Görsel yardımcılar ve uygulamalı gösterimler kullanın.
- Ek süre tanıyın ve nazik rehberlik sunun.

Kültürel açıdan çeşitli gruplar için:

- Katılımcıları kendi kültürel miraslarından gelen geleneksel desenleri veya motifleri paylaşmaya davet edin.
- Akdeniz, Orta Doğu veya yerel geleneklerden örnekler ekleyin.
- Malzemeler ve tasarımlar etrafında hikâye anlatımını teşvik edin.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

SPH IVAN RILSIKI

Ham Yünden Dekoratif Çiçekler, Süsler ve Figürinler Oluşturma

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Başlığı:	Ham Yünden Dekoratif Çiçekler, Süsler ve Figürinler Oluşturma
Gerekli Ortam: (Etkinliğin gerçekleştirildiği yeri işaretleyin veya tanımlayın — örn. bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrim içi, yüz yüze vb.)	☒ Kapalı Alan ☒ Açık Alan ☐ Hibrit Etkinlik, kolaylaştırıcıların ve katılımcıların tercihlerine ve hava koşullarına bağlı olarak hem kapalı hem de açık alanlarda uygulanabilir.

2. Çevre Eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleriyle Bağlantı:

(Bu aracın çevre eğitimi ve yaratıcı ifadeyi nasıl bütünleştirdiğini açıklayınız — örn. doğal malzemelerin kullanımı, duyguların çevresel unsurlarla ilişkilendirilmesi, sanatsal uygulamalar yoluyla gezegene özen gösterilmesinin teşvik edilmesi.)

Bu araç, katılımcıları yün kumaşlar ve geri dönüştürülmüş yün kumaşlar gibi doğal veya geri dönüştürülmüş malzemelerle çalışmaya teşvik ederek çevre eğitimi ile yaratıcı ifadeyi bütünleştirir; yün kumaşların ve diğer nesnelerin yeniden kullanımı ve geri dönüştürülmesi, Avrupa Komisyonu'nun tekstil atıklarını azaltmaya yönelik en güncel programlarıyla uyumludur ve çevre dostu bir uygulama olarak kabul edilmektedir. Yün kumaşın ve desenlerinin tasarlanması süreci aracılığıyla öğrenenler, bu malzemelerin kültürel ve ekolojik önemini keşfederek sürdürülebilir uygulamalara yönelik bir takdir geliştirir. Aynı zamanda, ataları tarafından üretilen yün projelerinin hazırlanmasına ilişkin eski sanatın yeniden keşfedilmesini sağlar.

Etkinlik, kullanılan malzemelerin dokuları, renkleri ve kökenleri üzerine düşünmeye davet ederek duyguları çevresel unsurlarla ilişkilendirir; farkındalığı ve duygusal katılımı teşvik eder. Yerel geleneklerden ilham alan sanat eserleri üretmek yoluyla katılımcılar, insan yaratıcılığı ile doğanın desenleri arasındaki süreklilik duygusunu deneyimler ve sanatsal uygulamalar aracılığıyla gezegene özen gösterme ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım yalnızca yaratıcılığı beslemekle kalmaz, aynı zamanda çevresel sorumluluğu ve duygusal iyi oluşu da geliştirir.

3. Kolaylaştırıcı Rehberliği

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	Beklenen yaklaşımı açıklayınız — örn. nazikçe yönlendirme, ifadeyi teşvik etme, sanatsal "kalitenin" değerlendirilmesinden kaçınma. Kolaylaştırıcı, katılımcılar için güvenli ve teşvik edici bir ortam oluşturmaya odaklanan, destekleyici ve yargılayıcı olmayan bir yaklaşım benimsemelidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Aşama	Açıklama
	Temel ilkeler şunlardır: - Nazikçe yönlendirin: Katı beklentiler dayatmadan açık yönergeler ve gösterimler sunun. Katılımcıların kendi hızlarında keşfetmelerine izin verin. - İfadeyi teşvik edin: Teknik mükemmeliyet yerine yaratıcılığı ve kişisel yorumu vurgulayın. Tasarım tercihlerindeki bireyselliği kutlayın. - Sanatsal “kalitenin” değerlendirilmesinden kaçının: Çalışmaları karşılaştırmaktan veya “iyi” ya da “kötü” olarak etiketlemekten kaçının. Bunun yerine, katılımcıların ortaya koyduğu çabayı, katılımı ve eserleri aracılığıyla ifade ettikleri duygusal bağ vurgulayın. - Diyalogu teşvik edin: Süreç boyunca desenler, renkler ve hisler hakkında düşüncelerini paylaşmaları için katılımcıları davet edin; yansıtmayı ve bağlantıyı güçlendirin. - Erişilebilirliği sağlayın: Bilişsel veya görsel sınırlılıkları olan yaşlı bireyler için araçları ve materyalleri uyarlayın (örn. büyük punto şablonlar, dokunsal örnekler).
Uygulama için ipuçları:	<i>Örnekler:</i> <i>• Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlayın.</i> <i>• Her katılımcının hızına ve sanat malzemeleriyle olan rahatlık düzeyine saygı gösterin.</i> <i>• Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun.</i> <i>• Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin.</i> <i>• Yaratıcı yönlendirmeler sunun.</i> - Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlayın: Karşılıklı bir atmosfer oluşturarak başlayın. Etkinliğin mükemmellik değil, ifade ile ilgili olduğunu katılımcılara hatırlatın. - Her katılımcının hızına ve sanat malzemeleriyle olan rahatlığına saygı gösterin: İhtiyacı olanlara ek süre tanıyın ve alternatif araçlar sunun (örn. daha büyük fırçalar, önceden kesilmiş parçalar). - Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun: Oturma seçenekleri, iyi aydınlatma ve görsel zorlukları olanlar için dokunsal malzemeler sağlayın. - Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin: Katılımcıları doğa, kültürel miras veya el sanatlarıyla ilgili geçmiş deneyimlerine dair hikâyeler paylaşmaya teşvik edin. - Yaratıcı yönlendirmeler sunun: Örnekler arasında “Doğadan ilham alan bir desen tasarlayın” veya “Rustik tarzda bir yün kumaş oluşturun” yer alabilir.
Uyarlamalar:	<i>Farklı yetkinliklere, hava koşullarına veya malzeme imkânlarına göre etkinliğin nasıl uyarlanabileceğine ilişkin öneriler.</i>

Aşama	Açıklama
	Kapsayıcılığı ve esnekliği sağlamak için aşağıdaki uyarlamalar dikkate alınmalıdır: 1. Farklı yetkinlikler için: 1.1. Yeni başlayanlar ve serbest tasarımda zorlanan katılımcılar için önceden çizilmiş/basit şablonlar sağlayın. 1.2. Daha kolay kullanım için daha büyük parçalar veya şemalar kullanın. 1.3. Bilişsel zorlukları olan katılımcılar için renk kodlu kılavuzlar sunun. 2. Hava koşulları için: 2.1. Açık alanda çalışılıyorsa, malzemelerin sabit kalması için taşınabilir panolar veya tepsiler hazırlayın. 2.2. Yağmur veya aşırı sıcak durumunda etkinliği iç mekâna taşıyın ve hafif, kolay temizlenebilir yüzeyler kullanın. 3. Malzeme bulunabilirliği için: 3.1. Ham veya boyanmış yün, farklı renklerde geri dönüştürülmüş yün kumaşlar ile birlikte (geri dönüştürülmüş veya yeniden kullanılmış boncuklar, düğmeler, iplikler gibi) çevre dostu malzemeler sağlayın. 3.2. Sürdürülebilirliği pekiştirmek amacıyla yünlü giysi ve eşyaların geri dönüşümünü teşvik edin (örn. eski kazaklar, yün çoraplar ve eldivenler, yün ev botları – tarlatı vb.).

4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

Ön ve son müdahale değerlendirmeleri:

Eko-Sanat Terapisi Araç Seti ile etkileşim öncesinde ve sonrasında uygulanacak anketler için; çevresel tutumlar, iyi oluş göstergeleri ve doğayla etkileşimdeki değişimleri ölçmeye yönelik soru önerileri sununuz. Bu değerlendirmeler, aşağıdaki unsurları kapsamalıdır:

- Katılımcıların araç setini kullanmadan önce ve sonra çevresel kavramları, sanatsal teknikleri ve sürdürülebilir davranışları anlama düzeyleri.*
- Geri dönüşüm oranları ve enerji tüketimi.*

I. Ön Müdahale Değerlendirmesi

1. Çevresel Tutumlar ve Katılım

- 1.1. Günlük eylemlerinizin çevre üzerindeki etkisini ne sıklıkla düşünürsünüz?
- 1.2. Günlük yaşamınızda doğayla ne kadar bağlantılı hissediyorsunuz?
- 1.3. Çevre, günlük faaliyetlerinizi nasıl etkiliyor?

2. Çevresel Kavramların Anlaşılması

- 2.1. Çevresel sürdürülebilirlik kavramına ne kadar aşinasınız?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

2.2. Sanatta veya sanatsal performanslarda geri dönüştürülmüş ya da doğal malzemelerin kullanımı hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?

3. Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

3.1. Desenli bir tasarım oluşturma veya eski bir deseni yeniden üretme becerinize ne kadar güveniyorsunuz?

4. Davranışsal Göstergeler

4.1. Evsel atıkları ne sıklıkla geri dönüştürüyorsunuz?

4.2. Evde enerji tüketimi konusunda ne kadar bilinçlisiniz?

4.3. Evsel atıklarınızı ne sıklıkla ayrıştırıyorsunuz?

5. İyi Oluş

5.1. Günlük rutininiz sırasında ne sıklıkla sakin ve rahat hissedersiniz?

5.2. Tek bir göreve odaklanmak sizin için ne kadar kolaydır?

5.3. Stresi azaltmaya yardımcı olan etkinliklere ne sıklıkla katılırsınız?

5.4. Duygularınız ve iç düşüncelerinizle ne kadar bağlantılı hissedersiniz?

II. Son Müdahale Değerlendirmesi

1. Çevresel Tutumlar ve Katılım

1.1. Bu etkinliğe katıldıktan sonra çevre dostu alışkanlıklar benimsemeye ne kadar motive hissediyorsunuz?

1.2. Bu etkinlik, doğal kumaşlar ve malzemelerle olan bağlanma hissinizi artırdı mı?

2. Çevresel Kavramların Anlaşılması

2.1. Etkinlik sırasında öğrendiğiniz sürdürülebilir bir uygulamayı söyleyebilir misiniz?

2.2. Çevre dostu malzemeler kullanarak sanat üretme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

3. Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

3.1. Yün tasarımlar hazırlama konusunda kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?

4. Davranışsal Göstergeler

4.1. Etkinlikten sonra geri dönüşüm sıklığınızda bir değişiklik oldu mu?

4.2. Üretim yaparken kendinizi nasıl hissettiniz?

5. İyi Oluş

5.1. Bu etkinlik kendinizi daha rahat veya sakin hissetmenize yardımcı oldu mu?

5.2. Sanat çalışmanızı yaparken odaklanmanız daha kolay oldu mu?

5.3. Bu etkinliğe katılmak stresinizi veya gerginliğinizi azalttı mı?

5.4. Yaratıcı süreç, duygularınızla daha fazla temas kurmanıza yardımcı oldu mu?

5. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Boyutu

Eko-boyut:	Bu aracın çevresel farkındalığı veya sürdürülebilir davranışı nasıl teşvik ettiğini açıklayınız — örn. malzemelerin yeniden kullanımı, yerel ekolojiyle bağ kurma, doğal döngülere saygının teşvik edilmesi.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	Bu araç, yaratıcı sürece çevre dostu uygulamaları entegre ederek katılımcıların çevresel farkındalığını ve sürdürülebilir davranış ile algılarını teşvik eder. - Malzemelerin yeniden kullanımı ve yeniden değerlendirilmesi: Atıkları azaltmak amacıyla ham veya boyanmış yün (doğal içerikler), geri dönüştürülmüş yünlü kumaşlar ve artık yün kumaşlar kullanılır. - Yerel çevre ve kültürel peyzajla bağ kurma: Bölgesel manzaralardan ilham alan desenler ve renkler kullanılarak yerel sanat gelenekleri ve yerel tekstil motiflerine yönelik takdir geliştirilir. - Doğal döngülere saygı: Geleneksel sanat formlarının doğayla uyumu nasıl yansıttığı tartışılır ve bilinçli kaynak kullanımı teşvik edilir. - Sürdürülebilir alışkanlıkların benimsenmesi: Uygulamalı deneyim yoluyla katılımcılar, yaratıcılığın aşırı tüketime gerek duymadan da gelişebileceğini öğrenir; bu da “atık değil, sanat üret” ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım, sanatsal ifadeyi çevre eğitimi için bir fırsata dönüştürerek katılımcıların, kültürel olarak ilham verici ve anlamlı sanatla meşgul olurken sürdürülebilir davranışları içselleştirmelerine yardımcı olur.
Toplumsal Etki:	<i>Topluluğa nasıl fayda sağlayabileceğini belirtiniz — örn. sergiler, grup temizlik etkinlikleri, hikâye anlatımı etkinlikleri vb.</i> Bu etkinlik, bireysel iyi oluşun ötesine geçerek topluluk için anlamlı faydalar yaratır: - Sergiler: Katılımcıların yün kumaşlarını ve hazırladıkları çalışmaları yerel toplum merkezlerinde sergileyerek yaratıcılığı ve çevresel farkındalığı kutlamak ve topluluğu bu tür etkinliklerde aktif katılımcılar olmaya teşvik etmek. - Yünlü ürünlerin yeniden kullanımı ve geri dönüşümü: Tekstil alanında sürdürülebilirliği teşvik etmek amacıyla, topluluğu gelecekteki sanat projeleri için ihtiyaç fazlası yünlü ürünleri toplamaya teşvik ederek geri dönüşüm ve yeniden kullanım bilincini güçlendirmek. - Hikâye Anlatımı Etkinlikleri: Katılımcıların kişisel anılarını paylaşabildiği; topluluk liderlerinin ve diğer üyelerin ise yerel kültürel mirasın ayrılmaz bir parçası olan özgün ve geleneksel desenleri tanıttığı oturumlar düzenleyerek kuşaklar arası diyalogu desteklemek. - Gelecek etkinlikler: Farklı kuşaklardan topluluk üyeleri için, uzak ve kültürel açıdan çeşitli toplumlardan akrabaların da dâhil olabileceği küçük ölçekli buluşmalar ve atölye çalışmaları önererek sosyal uyumu güçlendirmek.

6. Vaka Çalışmaları ve En İyi Uygulamalar

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Vaka Çalışması veya En İyi Uygulamanın Başlığı	SEEDS Projesi – Eğitim ve İyi Oluş için Eko-Sanat
Yer / Bağlam:	Kıbrıs ve İspanya’da uygulanmış; ağırlıklı olarak okul öncesi ve ilkokul ortamlarında, öğretmenler, öğrenciler ve yerel toplulukların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
Kısa Açıklama:	SEEDS Projesi, Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından eş finanse edilmiş olup, eğitimcilerin eko-sanat ve eko-psikoloji ilkelerini sınıf içi etkinliklere entegre etmeleri amacıyla yürütülmüştür. Proje kapsamında öğretmenler, öğrencileri doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak sanat üretmeye yönlendirmiş; çevre eğitimi yaratıcı ifadeyle birleştirilmiştir. Etkinlikler arasında doğadan ilham alan mozaikler, işbirlikçi yerleştirmeler ve sürdürülebilirlik temalı hikâye anlatımı oturumları yer almıştır.
Temel Çıktılar:	Duygusal Etki: Yaratıcı ve doğa temelli etkinlikler aracılığıyla öğrenciler ve öğretmenler arasında ruhsal iyi oluş ve psikolojik dayanıklılık artmıştır. Sosyal Etki: İşbirlikçi sanat projeleri sayesinde öğretmen–öğrenci ilişkileri güçlenmiş ve topluluk katılımı artmıştır. Çevresel Etki: Okullarda ve ailelerde sürdürülebilirlik konusunda farkındalık yükselmiş, çevre dostu davranışların benimsenmesi artmıştır.
Başarı Faktörleri:	Kolaylaştırma Tarzı: Yaratıcılığı ve kişisel ifadeyi teşvik eden, destekleyici ve yargılayıcı olmayan rehberlik. Doğal Malzemelerin Kullanımı: Geri dönüştürülmüş ve organik kaynaklarla uygulamalı çalışma, çevresel ilkeleri pekiştirmiştir. Topluluk Desteği: Okullar, aileler ve yerel kuruluşlar arasındaki iş birliği, etkinin yayılmasını ve sürdürülebilirliğini artırmıştır.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	SEEDS Projesi kapsamında karşılaşılan başlıca zorluklardan biri, kentsel okul ortamlarında doğal malzemelerin sınırlı bulunabilirliği idi. Öğretmenler, geleneksel el işi malzemelerine başvurmadan sanat etkinlikleri için çevre dostu kaynaklar bulmakta başlangıçta zorlanmıştır. Bu sorunun üstesinden gelmek için proje ekibi yaratıcı ileri dönüşümü teşvik etmiş; ailelerden ve yerel işletmelerden eski fayanslar, kumaş artıkları ve ambalaj malzemeleri gibi geri dönüştürülebilir ürünlerin bağışlanmasını istemiştir. Bu yaklaşım yalnızca malzeme eksikliğini gidermekle kalmamış, aynı zamanda topluluk katılımını derinleştirmiş ve sürdürülebilirlik mesajını güçlendirmiştir. Öğrenilen bir diğer önemli ders ise etkinlik tasarımı esnekliğin gerekliliği olmuştur. Bazı okullarda açık alanların kısıtlı olması, doğa temelli oturumların uygulanmasını zorlaştırmıştır. Kolaylaştırıcılar bu duruma, saksı bitkileri ve taşlar gibi doğal unsurları iç mekâna taşıyarak ve ekolojiyle bağlantıyı sürdürmek amacıyla dijital hikâye anlatımını kullanarak uyum sağlamıştır. Bu uyarlamalar kapsayıcılığı güvence altına almış ve eko-sanat ilkelerinin kaynakların sınırlı olduğu ortamlarda dahi başarıyla uygulanabileceğini göstermiştir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Web bağlantısı (varsa):

<https://seeds-education.eu/>

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

Materyalin Amacı:

Bu materyalin amacını açıklayınız — örn. yansıtma için bir çalışma kâğıdı, adımları açıklayan bir el broşürü veya grup tartışması için görsel bir yönlendirici.

Yansıtma sorularının amacı şunlardır:

1. Duygusal ve Duyusal Katılımı Teşvik Etmek

Katılımcıları—özellikle yaşlı bireyleri—kullandıkları malzemelerle duygusal bağ kurmaya teşvik eder. Dokular, renkler ve desenler üzerine düşünme yoluyla duyular ve anılar harekete geçirilir; bu da bilişsel uyarımı ve duygusal iyi oluşu destekler.

2. Sanatsal İfadeyi Derinleştirmek

Sorular, öğrenenleri teknik ve estetiğin ötesinde düşünmeye yönlendirerek ortaya koydukları üretimlerin ardındaki anlamı keşfetmelerine yardımcı olur. Bu durum, sanat yoluyla kişisel hikâye anlatımını ve kültürel bağı besler.

3. Çevresel Farkındalığı Pekiştirmek

Doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeleri kişisel yansıtma ile ilişkilendirerek, sürdürülebilirliğin değerinin içselleştirilmesine katkı sağlar. Katılımcılar, yaratıcı tercihlerini daha geniş bir ekolojik anlatının parçası olarak görmeye başlar.

4. Kapsayıcı Öğrenmeyi Desteklemek

Sorular, özellikle yaşlı yetişkinler veya bilişsel ya da görsel sınırlılıkları olan bireyler için erişilebilir olacak şekilde tasarlanmıştır. Nazik içgörü ve sohbeti teşvik ederek etkinliği daha kapsayıcı ve zenginleştirici hâle getirir.

Materyal Türü:

☒ El Broşürü

☒ Çalışma Kâğıdı

☒ Yansıtma Formu

☐ Poster

☐ Yönerge Kartı

☐ El Broşürü

☐ Diğer .....

Açıklama ve Kullanım:

Materyalin oturum sırasında ne zaman ve nasıl kullanılacağını kısaca açıklayınız — etkinlikten önce, sırasında veya sonrasında.

Bu araç, katılımcıları ham yünle çalışarak sanat terapisinin temel ilkeleriyle tanıştırır. Odak noktası; ince motor becerilerini geliştiren, hayal gücünü uyan ve estetik değere sahip tamamlanmış bir yaratıcı ürün ortaya koymanın hazını sağlayan basit dekoratif nesnelerin (çiçekler, broşlar, figürinler) oluşturulmasıdır.

Şablon / Dosya:

Şablon ekleyin veya bağlantı verin.

- Tamamlanan ürünleri sunun ve açık bir tartışma başlatın.
- Duyguları paylaşın: “Üretim yaparken nasıl hissettiniz?”
- Olası kullanım alanlarını tartışın – hediye olarak, oda dekorasyonu olarak veya ortak bir pano/buket şeklinde.
- Gelecekte daha karmaşık bir tasarımı denemek ister misiniz?
- “En çok neyi beğendiniz?”
- “Bir sonraki etkinlikte neyi denemek istersiniz?”
- Kolaylaştırıcı, her katılımcının dikkat düzeyi, ince motor becerileri, ruh hâli ve sosyal katılımına ilişkin gözlemlerini not eder.

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

Materyalin, farklı katılımcı ihtiyaçları veya bağlamlar için nasıl sunulacağına ya da uyarlanacağına ilişkin notlar.

- Tasarımı yeni başlayanlar için basit tutun.
- Daha hızlı çalışanlar için yedek kitler hazırlayın.
- Topluluk duygusunu güçlendirmek için grup sohbetini teşvik edin.
- Teşvik edin, katı biçimde düzeltmeyin — “hata” yoktur.
- Basit, adım adım yönergeler sunun.
- Çalışma çaba gerektiriyorsa molalara zaman tanıyın.
- Müzik eşliğinde olumlu ve sakin bir atmosfer sağlayın.

FARKLI ENGEL TÜRLERİNE SAHİP KİŞİLER İÇİN ETKİNLİĞİN UYARLANMASI

- Görme bozuklukları: Yüksek kontrastlı renkler ve daha büyük detaylar kullanın.
- Motor güçlükler: Bir yardımcı yuvarlama veya içneleme işlemlerinde destek olabilir.
- Bilişsel güçlükler: Görevi sadeleştirin — bir çiçek yerine yalnızca tek bir top veya düz bir şekil yapılabilir.
- Duyusal hassasiyet: Katılımcıların eldivenle çalışmasına izin verin veya daha yumuşak yün seçenekleri sunun.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

SPH IVAN RILSKI

El Nakışı Yoluyla Yaratıcılık, Gelenek ve Rahatlama

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Başlığı:	El Nakışı Yoluyla Yaratıcılık, Gelenek ve Rahatlama
Gerekli Ortam: (Etkinliğin gerçekleştirildiği yeri işaretleyin veya tanımlayın — örn. bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrim içi, yüz yüze vb.)	☒ Kapalı Alan ☒ Açık Alan ☐ Hibrit Etkinlik, kolaylaştırıcıların ve katılımcıların tercihlerine ve hava koşullarına bağlı olarak hem kapalı hem de açık alanlarda uygulanabilir.

2. Çevre Eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleriyle Bağlantı:

(Bu aracın çevre eğitimi ve yaratıcı ifadeyi nasıl bütünleştirdiğini açıklayınız — örn. doğal malzemelerin kullanımı, duyguların çevresel unsurlarla ilişkilendirilmesi, sanatsal uygulamalar yoluyla gezegene özen gösterilmesinin teşvik edilmesi.)

Bu araç, katılımcıları doğal veya geri dönüştürülmüş malzemelerle (doğal kumaşlar ve iplikler ile geri dönüştürülmüş kumaşlar gibi) çalışmaya teşvik ederek çevre eğitimi ile yaratıcı ifadeyi bütünleştirir. Kumaşların ve diğer nesnelerin yeniden kullanımı ve geri dönüştürülmesi, Avrupa Komisyonu'nun tekstil atıklarının azaltılmasına yönelik en güncel programlarıyla uyumludur ve çevre dostu bir uygulama olarak kabul edilmektedir. Nakış ve desen tasarlama süreci aracılığıyla öğrenenler, bu malzemelerin kültürel ve ekolojik önemini keşfederek sürdürülebilir uygulamalara yönelik bir takdir geliştirir. Aynı zamanda, ataları tarafından üretilen yün projelerinin hazırlanmasına ilişkin eski sanatın yeniden keşfedilmesine de katkı sağlar.

Etkinlik, kullanılan malzemelerin dokuları, renkleri ve kökenleri üzerine düşünmeye davet ederek duyguları çevresel unsurlarla ilişkilendirir; farkındalığı ve duygusal katılımı teşvik eder. Yerel geleneklerden ilham alan sanat eserleri üretmek yoluyla katılımcılar, insan yaratıcılığı ile doğanın desenleri arasındaki süreklilik duygusunu deneyimler ve sanatsal uygulamalar aracılığıyla gezegene özen gösterme ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım yalnızca yaratıcılığı beslemekle kalmaz, aynı zamanda çevresel sorumluluğu ve duygusal iyi oluşu da geliştirir.

3. Facilitator Guidance

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	<i>Beklenen yaklaşımı açıklayınız — örn. nazikçe yönlendirme, ifadeyi teşvik etme, sanatsal “kalitenin” değerlendirilmesinden kaçınma.</i> Kolaylaştırıcı, katılımcılar için güvenli ve teşvik edici bir ortam oluşturmaya odaklanan, destekleyici ve yargılayıcı olmayan bir yaklaşım benimsemelidir. Temel ilkeler şunlardır:

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Aşama	Açıklama
	• Nazikçe yönlendirin: Katı beklentiler dayatmadan açık yönergeler ve gösterimler sunun. Katılımcıların kendi hızlarında keşfetmelerine izin verin. • İfadeyi teşvik edin: Teknik mükemmeliyet yerine yaratıcılığı ve kişisel yorumu vurgulayın. Tasarım tercihlerindeki bireyselliği kutlayın. • Sanatsal “kalitenin” değerlendirilmesinden kaçının: Çalışmaları karşılaştırmaktan veya “iyi” ya da “kötü” olarak etiketlemekten kaçının. Bunun yerine, katılımcıların ortaya koyduğu çabayı, katılımı ve eserleri aracılığıyla ifade ettikleri duygusal bağ vurgulayın. • Diyalogu teşvik edin: Süreç boyunca desenler, renkler ve hisler hakkında düşüncelerini paylaşmaları için katılımcıları davet edin; yansıtmayı ve bağlantıyı güçlendirin. • Erişilebilirliği sağlayın: Bilişsel veya görsel sınırlılıkları olan yaşlı bireyler için araçları ve materyalleri uyarlayın (örn. büyük delikli Aida kumaşı, keten veya kanvas; tanınabilir çiçekler, yıldızlar, haçlar, üçgenler içeren basit nakış desenleri).
Uygulama için İpuçları:	<i>Örnekler:</i> • <i>Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlayın.</i> • <i>Her katılımcının hızına ve sanat malzemeleriyle olan rahatlık düzeyine saygı gösterin.</i> • <i>Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun.</i> • <i>Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin.</i> • <i>Yaratıcı yönlendirmeler sunun.</i> 1. Psikolojik güvenliği ve duygusal desteği sağlayın: Karşılıklı bir atmosfer oluşturarak başlayın. Etkinliğin mükemmellik değil, ifade ile ilgili olduğunu katılımcılara hatırlatın. 2. Her katılımcının hızına ve sanat malzemeleriyle olan rahatlığına saygı gösterin: İhtiyacı olanlara ek süre tanıyın ve alternatif araçlar sunun (örn. büyük delikli Aida kumaşı, keten veya kanvas; geniş gözlü, ucu küt goblen iğneleri; büyük gözlü nakış kaskaları). 3. Yaşlı katılımcıların hareket, sağlık veya duysal sınırlılıklarına duyarlı olun: Oturma seçenekleri, iyi aydınlatma ve görsel zorlukları olanlar için dokunsal malzemeler sağlayın. 4. Tartışmaları kişisel anılar ve çevresel özenle ilişkilendirin: Katılımcıları doğa, kültürel miras veya el sanatlarıyla ilgili geçmiş deneyimlerine dair hikâyeler paylaşmaya teşvik edin. 5. Yaratıcı yönlendirmeler sunun: Örnekler arasında “Doğadan ilham alan bir desen tasarlayın” veya “Rustik tarzda yerel bir nakış oluşturun” yer alabilir.

Aşama	Açıklama
Uyarlamalar:	<i>Farklı yetkinlikler, hava koşulları veya malzeme imkânlarına göre etkinliğin nasıl ayarlanabileceğine ilişkin öneriler.</i> Kapsayıcılığı ve esnekliği sağlamak için aşağıdaki düzenlemeleri dikkate alın: 1. Farklı yetkinlikler için: 1.1. Yeni başlayanlar ve serbest tasarımda zorlanan katılımcılar için önceden çizilmiş/basit şablonlar sağlayın. 1.2. Daha kolay kullanım için daha büyük parçalar veya şemalar kullanın. 1.3. Bilişsel zorlukları olan katılımcılar için renk kodlu kılavuzlar sunun. 2. Hava koşulları için: 2.1. Açık alanda çalışılıyorsa, malzemelerin sabit kalması için taşınabilir panolar veya tepsiler hazırlayın. 2.2. Yağmur veya aşırı sıcak durumunda etkinliği iç mekâna taşıyın ve hafif, kolay temizlenebilir yüzeyler kullanın. 3. Malzeme bulunabilirliği için: 3.1. Farklı renklerde nakış kumaşları ve nakış iplikleri ile birlikte (geri dönüştürülmüş veya yeniden kullanılmış boncuklar, düğmeler, iplikler gibi) çevre dostu malzemeler sağlayın. 3.2. Sürdürülebilirliği pekiştirmek amacıyla kumaş ürünlerinin geri dönüşümünü teşvik edin.

4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

Ön ve son müdahale değerlendirmeleri:

Eko-Sanat Terapisi Araç Seti ile etkileşim öncesinde ve sonrasında uygulanacak anketler için; çevresel tutumlar, iyi oluş göstergeleri ve doğayla etkileşimdeki değişimleri ölçmeye yönelik sorular öneriniz. Bu değerlendirmeler aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Katılımcıların araç setini kullanmadan önce ve sonra çevresel kavramları, sanatsal teknikleri ve sürdürülebilir davranışları anlama düzeyleri.
- Geri dönüşüm oranları ve enerji tüketimi.

I. Ön Müdahale Değerlendirmesi

1. Çevresel Tutumlar ve Katılım

- 1.1. Günlük eylemlerinizin çevre üzerindeki etkisini ne sıklıkla düşünürsünüz?
- 1.2. Günlük yaşamınızda doğayla ne kadar bağlantılı hissediyorsunuz?
- 1.3. Çevre, günlük faaliyetlerinizi nasıl etkiliyor?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

2. Çevresel Kavramların Anlaşılması

- 2.1. Çevresel sürdürülebilirlik kavramına ne kadar aşinasınız?
- 2.2. Sanatta veya sanatsal performanslarda geri dönüştürülmüş ya da doğal malzemelerin kullanımı hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?

3. Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

- 3.1. Desenli bir tasarım oluşturma veya eski bir deseni yeniden üretme becerinize ne kadar güveniyorsunuz?

4. Davranışsal Göstergeler

- 4.1. Evsel atıkları ne sıklıkla geri dönüştürüyorsunuz?
- 4.2. Evde enerji tüketimi konusunda ne kadar bilinçlisiniz?
- 4.3. Evsel atıklarınızı ne sıklıkla ayrıştırıyorsunuz?

5. İyi Oluş

- 5.1. Günlük rutininiz sırasında ne sıklıkla sakin ve rahat hissedersiniz?
- 5.2. Tek bir göreve odaklanmak sizin için ne kadar kolaydır?
- 5.3. Stresi azaltmaya yardımcı olan etkinliklere ne sıklıkla katılırsınız?
- 5.4. Duygularınız ve iç düşüncelerinizle ne kadar bağlantılı hissediyorsunuz?

II. Son Müdahale Değerlendirmesi

1. Çevresel Tutumlar ve Katılım

- 1.1. Bu etkinliğe katıldıktan sonra çevre dostu alışkanlıklar benimsemeye ne kadar motive hissediyorsunuz?
- 1.2. Bu etkinlik, doğal kumaşlar ve malzemelerle olan bağlanma hissinizi artırdı mı?

2. Çevresel Kavramların Anlaşılması

- 2.1. Etkinlik sırasında öğrendiğiniz sürdürülebilir bir uygulamayı söyleyebilir misiniz?
- 2.2. Çevre dostu malzemeler kullanarak sanat üretme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

3. Sanatsal Teknikler ve Yaratıcı Özgüven

- 3.1. Nakış tasarımları hazırlama konusunda kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?

4. Davranışsal Göstergeler

- 4.1. Etkinlikten sonra geri dönüşüm sıklığınızda bir değişiklik oldu mu?
- 4.2. Üretim yaparken kendinizi nasıl hissettiniz?

5. İyi Oluş

- 5.1. Bu etkinlik kendinizi daha rahat veya sakin hissetmenize yardımcı oldu mu?
- 5.2. Sanat çalışmanızı yaparken odaklanmanız daha kolay oldu mu?
- 5.3. Bu etkinliğe katılmak stresinizi veya gerginliğinizi azalttı mı?
- 5.4. Yaratıcı süreç, duygularınızla daha fazla temas kurmanıza yardımcı oldu mu?

5. Environmental and Sustainability Dimension

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Eko-boyut:	Bu araç, yaratıcı sürece çevre dostu uygulamaları entegre ederek katılımcıların çevresel farkındalığını artırır ve sürdürülebilir davranış ile algılarını teşvik eder. - Malzemelerin yeniden kullanımı ve yeniden değerlendirilmesi: Atıkları azaltmak amacıyla doğal içerikli nakış malzemeleri, geri dönüştürülmüş kumaş ve tekstiller ile artık kumaşlar kullanılır. - Yerel çevre ve kültürel peyzajla bağ kurma: Bölgesel manzaralardan ilham alan desenler ve renkler kullanılarak yerel sanat gelenekleri ve yerel tekstil motiflerine yönelik takdir geliştirilir. - Doğal döngülere saygı: Geleneksel sanat formlarının doğayla uyumu nasıl yansıttığı tartışılır ve bilinçli kaynak kullanımı teşvik edilir. - Sürdürülebilir alışkanlıkların benimsenmesi: Uygulamalı deneyim yoluyla katılımcılar, yaratıcılığın aşırı tüketime gerek duymadan da gelişebileceğini öğrenir; bu da “atık değil, sanat üret” ilkesini pekiştirir. Bu yaklaşım, sanatsal ifadeyi çevre eğitimi için bir fırsata dönüştürerek katılımcıların, kültürel olarak ilham verici ve anlamlı sanatla meşgul olurken sürdürülebilir davranışları içselleştirmelerine yardımcı olur.
Toplumsal Etki:	Bu etkinlik, bireysel iyi oluşun ötesine geçerek topluluk için anlamlı faydalar yaratır: - Sergiler: Katılımcıların yünlü kumaşlarını ve hazırladıkları çalışmaları yerel toplum merkezlerinde sergileyerek yaratıcılığı ve çevresel farkındalığı kutlamak ve topluluğu bu tür etkinliklere aktif katılıma teşvik etmek. - Yünlü giysilerin yeniden kullanımı ve geri dönüşümü: Tekstil alanında sürdürülebilirliği desteklemek amacıyla, topluluğu gelecekteki sanat projeleri için ihtiyaç fazlası yünlü ürünleri toplamaya teşvik etmek. - Hikâye Anlatımı Etkinlikleri: Katılımcıların kişisel anılarını paylaşabildiği; topluluk liderlerinin ve diğer üyelerin yerel kültürel mirasın ayrılmaz bir parçası olan özgün ve geleneksel desenleri tanıttığı oturumlar düzenleyerek kuşaklar arası diyalogu güçlendirmek. - Gelecek etkinlikler: Farklı kuşaklardan topluluk üyeleri için, uzak ve kültürel açıdan çeşitli toplumlardan akrabaların da dâhil olabileceği küçük ölçekli buluşmalar ve atölye çalışmaları önererek sosyal uyumu teşvik etmek. - Future events: proposing small scale meeting and workshops for the community members from all generations, incl. relatives from distant and culturally diverse societies and thus fostering the social cohesion.

6. Vaka Çalışmaları ve En İyi Uygulamalar

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

En İyi Uygulamanın Başlığı:	SEEDS Projesi – Eğitim ve İyi Oluş için Eko-Sanat
Yer / Bağlam:	Kıbrıs ve İspanya’da uygulanmıştır; ağırlıklı olarak okul öncesi ve ilkokul ortamlarında, öğretmenler, öğrenciler ve yerel toplumların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
Kısa Açıklama:	Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından eş finanse edilen SEEDS Projesi, eğitimcilerin eko-sanat ve eko-psikoloji ilkelerini sınıf içi etkinliklere entegre etmelerini amaçlamıştır. Öğretmenler, öğrencileri doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak sanat üretmeye yönlendirmiş; çevre eğitimi yaratıcı ifadeyle birleştirilmiştir. Etkinlikler arasında doğadan ilham alan mozaikler, işbirlikçi yerleştirmeler ve sürdürülebilirlik temalı hikâye anlatımı oturumları yer almıştır.
Temel Çıktılar:	Duygusal Etki: Yaratıcı ve doğa temelli etkinlikler sayesinde öğrenciler ve öğretmenlerde ruhsal iyi oluş ve psikolojik dayanıklılık artmıştır. Sosyal Etki: İşbirlikçi sanat projeleri öğretmen–öğrenci ilişkilerini güçlendirmiş ve topluluk katılımını artırmıştır. Çevresel Etki: Okullarda ve ailelerde sürdürülebilirlik farkındalığı yükselmiş, çevre dostu davranışların benimsenmesi artmıştır.
Başarı Faktörleri:	Kolaylaştırma Tarzı: Yaratıcılığı ve kişisel ifadeyi teşvik eden, destekleyici ve yargılayıcı olmayan rehberlik. Doğal Malzemelerin Kullanımı: Geri dönüştürülmüş ve organik kaynaklarla uygulamalı çalışma, çevresel ilkeleri pekiştirmiştir. Topluluk Desteği: Okullar, aileler ve yerel kuruluşlar arasındaki iş birliği etkiyi ve sürdürülebilirliği artırmıştır.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	SEEDS Projesi’nin karşılaştığı başlıca zorluklardan biri, kentsel okul ortamlarında doğal malzemelerin sınırlı bulunabilirliğiydi. Öğretmenler, geleneksel el işi malzemelerine başvurmadan çevre dostu kaynaklar bulmakta başlangıçta zorlanmıştır. Bu sorunu aşmak için proje ekibi yaratıcı ileri dönüşümü teşvik etmiş; ailelerden ve yerel işletmelerden eski fayanslar, kumaş artıkları ve ambalaj malzemeleri gibi geri dönüştürülebilir ürünlerin bağışlanması istemiştir. Bu yaklaşım malzeme eksikliğini gidermenin yanı sıra topluluk katılımını derinleştirmiş ve sürdürülebilirlik mesajını güçlendirmiştir. Öğrenilen bir diğer önemli ders, etkinlik tasarımında esnekliğin gerekliliği olmuştur. Bazı okullarda açık alanların kısıtlı olması doğa temelli oturumları zorlaştırmıştır. Kolaylaştırıcılar, saksı bitkileri ve taşlar gibi doğal unsurları iç mekâna taşıyarak ve ekolojiyle bağı sürdürmek için dijital hikâye anlatımını kullanarak uyum sağlamıştır. Bu uyarlamalar kapsayıcılığı güvence altına almış ve eko-sanat ilkelerinin kaynakların sınırlı olduğu ortamlarda da başarıyla uygulanabileceğini göstermiştir.
Web bağlantısı (varsa):	https://seeds-education.eu/

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Materyalin Amacı:

Bu materyalin amacını açıklayınız — örn. yansıtma için bir çalışma kâğıdı, adımları açıklayan bir el broşürü veya grup tartışması için görsel bir yönlendirici.

Yansıtma sorularının amacı şunlardır:

1. Duygusal ve Duyusal Katılımı Teşvik Etmek

Katılımcıları—özellikle yaşlı bireyleri—kullandıkları malzemelerle duygusal bağ kurmaya teşvik eder. Dokular, renkler ve desenler üzerine düşünme yoluyla duyular ve anılar harekete geçirilir; bu da bilişsel uyarımı ve duygusal iyi oluşu destekler.

2. Sanatsal İfadeyi Derinleştirmek

Sorular, öğrenenleri teknik ve estetiğin ötesinde düşünmeye yönlendirerek ortaya koydukları üretimlerin ardındaki anlamı keşfetmelerine yardımcı olur. Bu durum, sanat yoluyla kişisel hikâye anlatımını ve kültürel bağ besler.

3. Çevresel Farkındalığı Pekiştirmek

Doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeleri kişisel yansıtma ile ilişkilendirerek sürdürülebilirliğin değerinin içselleştirilmesine katkı sağlar. Katılımcılar, yaratıcı tercihlerini daha geniş bir ekolojik anlatının parçası olarak görmeye başlar.

4. Kapsayıcı Öğrenmeyi Desteklemek

Sorular, özellikle yaşlı yetişkinler veya bilişsel ya da görsel sınırlılıkları olan bireyler için erişilebilir olacak şekilde tasarlanmıştır. Nazik içgörü ve sohbeti teşvik ederek etkinliği daha kapsayıcı ve zenginleştirici hâle getirir.

Materyal Türü:

☒ El Broşürü

☒ Çalışma Kâğıdı

☒ Yansıtma Formu

☐ Poster

☐ Yönerge Kartı

☐ El Broşürü

☐ Diğer .....

Açıklama ve Kullanım:

Materyalin oturum sırasında ne zaman ve nasıl kullanılacağını kısaca açıklayınız — etkinlikten önce, sırasında veya sonrasında.

Bu araç, katılımcıları ****geleneksel nakış**** ile çalışarak sanat terapisinin temel ilkeleriyle tanıştırır. Odak noktası; ince motor becerilerini geliştiren, hayal gücünü uyaran ve estetik değere sahip tamamlanmış bir yaratıcı ürün ortaya koymanın hazzını sağlayan basit dekoratif nesnelerin (çiçekler, broşlar, figürinler) oluşturulmasıdır.

Şablon / Dosya:

Şablon ekleyin veya bağlantı verin.

- Tamamlanan ürünleri sunun ve açık bir tartışma başlatın.
- Duyguları paylaşın: “Üretim yaparken nasıl hissettiniz?”
- Olası kullanım alanlarını tartışın – hediye olarak, oda dekorasyonu olarak veya ortak bir

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

pano/buket şeklinde.

- Gelecekte daha karmaşık bir tasarımı denemek ister misiniz?
- “Bu etkinlik sizin için kolay mıydı?”
- “En çok neyi beğendiniz?”
- “Bir sonraki etkinlikte neyi denemek istersiniz?”
- “Çalışırken kendinizi nasıl hissettiniz?”

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

Materyalin, farklı katılımcı ihtiyaçları veya bağlamlar için nasıl sunulacağına ya da uyarlanacağına ilişkin notlar.

- Yeni başlayanlar için tasarımı basit tutun.
- Daha hızlı çalışanlar için yedek kitler hazırlayın.
- Topluluk duygusunu güçlendirmek için grup sohbetini teşvik edin.
- Teşvik edin, katı biçimde düzeltmeyin — “hata” yoktur.
- Basit, adım adım yönergeler sunun.
- Çalışma çaba gerektiriyorsa molalara zaman tanıyın.
- Müzik eşliğinde olumlu ve sakin bir atmosfer sağlayın.

FARKLI ENGEL TÜRLERİNE SAHİP KİŞİLER İÇİN ETKİNLİĞİN UYARLANMASI

- **Görme bozuklukları:** Yüksek kontrastlı renkler ve daha büyük detaylar kullanın.
- **Motor güçlükler:** Bir yardımcı yuvarlama veya iğneleme işlemlerinde destek olabilir.
- **Bilişsel güçlükler:** Görevi sadeleştirin — bir çiçek yerine yalnızca tek bir top veya düz bir şekil yapılabilir.
- **Duyusal hassasiyet:** Katılımcıların eldivenle çalışmasına izin verin veya daha yumuşak yün seçenekleri sunun.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

ERCC

Scrapbooking: Sanat Yoluyla Anıları Koruma

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Başlığı:	Scrapbooking: Sanat Yoluyla Anıları Koruma
Gerekli Ortam: (Etkinliğin gerçekleştirildiği yeri işaretleyin veya tanımlayın — örn. bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrim içi, yüz yüze vb.)	☐ Kapalı Alan ☐ Açık Alan ☒ Hibrit Bu etkinlik, hava koşullarına bağlı olarak hem kapalı hem de açık alanlarda gerçekleştirilebilir.

2. Çevre Eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleriyle Bağlantı:

Bu modül, katılımcıları **scrapbooking** ile bir sanat terapisi yöntemi olarak tanıtır; bu yöntem, kırsal topluluklarda yaşayan yaşlı bireyler arasında anımsamayı, duygusal ifadeyi ve sosyal bağ desteklemenin yanı sıra yaratıcı uygulamalar yoluyla çevre eğitimi de bütünleştirir.

Katılımcıların kurutulmuş yapraklar, preslenmiş çiçekler, tohumlar veya geri dönüştürülmüş kâğıt gibi doğal ve yerel olarak erişilebilir malzemeleri kullanmaları teşvik edilerek, çevreleriyle olan bağları güçlendirilir. Katılımcılar kişisel anı defterlerini oluştururken; duygularını, anılarını ve yaşam öykülerini doğadan gelen unsurlarla ilişkilendirmeye davet edilir. Bu süreç, yerel peyzajlara, mevsimsel döngülere ve zaman içindeki ekolojik değişimlere yönelik farkındalığı artırır.

Bu yönüyle scrapbooking, yalnızca yaratıcı bir etkinlik olmanın ötesine geçer; aynı zamanda doğal dünyaya yönelik özen, sorumluluk ve takdir duygusunu besler. Sanatsal ifade ile çevresel unsurların birleşimi, katılımcıların kişisel iyi oluş ile gezegenin sağlığı arasındaki karşılıklı ilişkiyi daha derinlemesine kavramalarına yardımcı olur.

3. Kolaylaştırıcı Rehberliği

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	Kolaylaştırıcının rolü, katılımcıları yaratıcı ve çevresel temelli bir scrapbooking sürecinden geçirirken; duygusal ifade için güvenli ve destekleyici bir alan oluşturmak, sürdürülebilirliği teşvik etmek amacıyla doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeleri tanıtmak ve katılımcıların anılarını ve duygularını doğadan unsurlarla ilişkilendirmelerine yardımcı olmaktır. Kolaylaştırıcı, basit yaratıcı teknikleri gösterir, hikâye anlatımını ve yansıtmayı teşvik eder, grup içinde sosyal bağ güçlendirir ve yerel çevreye özen gösterme konusunda farkındalık yaratır. Nazik yönlendirme ve kapsayıcı destek yoluyla etkinliğin hem kişisel iyi oluşu hem de doğal dünyaya yönelik takdiri beslemesini sağlar.
Uygulama İçin İpuçları:	Bu etkinliği etkili biçimde uygulamak için önceden çeşitli doğal ve geri dönüştürülmüş malzemeler hazırlayın ve katılımcıların anılarını çevresel unsurlarla ilişkilendirmelerine yardımcı olacak basit yaratıcı yönlendirmeler sunun. Yönergeleri net ve yavaş tempolu tutun; her adımı görünür şekilde gösterin ve katılımcılarla bireysel olarak iletişim kurun. Katılımcılar çalışırken

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Aşama	Açıklama
	nazik hikâye anlatımını teşvik edin; ancak gerektiğinde sessizliğe de alan tanıyarak yaratıcı sürecin doğal akışında ilerlemesine izin verin. Fiziksel sınırlılıklar için araçları uyarlayın (örn. daha büyük makaslar, önceden kesilmiş şekiller) ve çalışma alanının rahat, iyi aydınlatılmış ve erişilebilir olmasını sağlayın. Son olarak, malzemeleri yeniden kullanmak veya doğadan unsurları sorumlu biçimde toplamak gibi sürdürülebilir uygulamalara model olarak çevresel farkındalığı pekiştirin ve her katılımcının özgün üretimini kutlayarak özgüven ve katılımı artırın.
Uyarlamalar:	Etkinlik; hareket kabiliyeti veya ince motor becerileri sınırlı katılımcılar için önceden kesilmiş doğal unsurlar veya kolay kavranabilir, daha büyük araçlar sunularak; daha fazla yapıya ihtiyaç duyanlar için görsel şablonlar ya da adım adım rehberler sağlanarak kolayca uyarlanabilir. Hava koşulları doğal malzemelerin dışarıdan toplanmasına izin vermiyorsa, önceden toplanmış, kurutulmuş veya preslenmiş öğeler kullanılabilir ya da alternatif olarak doğa fotoğraflarına başvurulabilir. Doğal malzemelerin sınırlı olduğu durumlarda, geri dönüştürülmüş kâğıt, kumaş artıkları veya basit ev eşyaları kullanılarak sürdürülebilirlik odağı korunur. Bilişsel güçlükleri olan katılımcılar için etkinliği daha küçük adımlara bölün, yönergeleri nazikçe tekrarlayın ve tanıdık çevresel unsurlara bağlı anımsatma soruları kullanın. Genel olarak, yetenek, hava koşulları veya malzeme bulunabilirliğinden bağımsız olarak herkesin rahat ve anlamlı biçimde katılabilmesi için süreci esnek tutun.

4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

All questions are phrased so they can easily be used with Likert scales (1–5) or as short-response items. The same questions should be use both for pre-and post-intervention assessments

- How strongly do you feel that protecting the environment is important for your community?*
- How aware are you of the environmental issues affecting your local area (e.g., waste, biodiversity loss, water quality)?*
- How confident do you feel in explaining basic environmental concepts (e.g., sustainability, recycling, conservation)?*
- How often do you spend time outdoors or engage with natural elements (plants, flowers, stones, etc.)?*
- How connected do you feel to the natural environment around you?*
- How comfortable are you using natural materials in creative activities?*
- How would you rate your current level of stress or emotional tension?*
- How often do you feel calm or uplifted when engaging with nature?*
- How connected do you feel to others during group activities?*
- How confident are you in using simple artistic techniques (cutting, arranging, decorating, assembling materials)?*
- How familiar are you with scrapbooking, collage, or nature-based art practices?*

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- *How comfortable do you feel expressing emotions or memories through creative activities?*

5. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Boyutu

Eko-boyut:	Bu araç, katılımcıları doğal, yerel kaynaklı ve geri dönüştürülmüş malzemelerle çalışmaya teşvik ederek çevresel farkındalığı ve sürdürülebilir davranışları destekler; yeni ve endüstriyel ürünlere bağımlı olmak yerine kaynakları yeniden kullanmanın değerini fark etmelerine yardımcı olur. Yapraklar, çiçekler, tohumlar veya doğada bulunan dokular gibi çevredeki ekosistemden unsurlarla uygulamalı etkileşim sayesinde katılımcılar, yerel peyzajlara dair anlayışlarını derinleştirir ve mevsimler, büyüme ve yenilenme gibi doğal döngülere yönelik daha güçlü bir takdir geliştirir. Bu malzemelerin yaratıcı süreçlere entegre edilmesi, çevreye saygı ve özen duygusunu beslerken günlük sürdürülebilir alışkanlıkları da nazıkçe pekiştirir. Sanatsal ifade ile ekolojik farkındalık arasındaki bu deneyimsel bağ, çevreye duyarlı davranışların anlamlı ve pratik biçimde içselleştirilmesine katkı sağlar.
Toplumsal Etki:	Scrapbooking, katılımcıların doğadan ilham alan anı defterlerini sergiledikleri paylaşımlı sergiler yoluyla topluluğa fayda sağlayabilir; bu sergiler kuşaklar arası bağı ve yerel aidiyet duygusunu güçlendirir. Sergiler veya hikâye anlatımı etkinlikleri, kişisel tarihleri ve yerel çevreyi kutlayan topluluk buluşmalarına dönüşerek başkalarını da doğayla ilişkileri üzerine düşünmeye teşvik edebilir. Etkinlik ayrıca grup temizlikleri, doğa yürüyüşleri veya mevsimsel malzeme toplama günleri gibi kolektif girişimlere ilham vererek, sakinlerin ortak alanlara özen göstermesini ve sosyal uyumu güçlendirmesini sağlar. Bireysel yaratıcı çalışmayı topluluk katılımına dönüştürerek scrapbooking, kültürel zenginleşmeye, çevresel sorumluluğa ve daha güçlü bir aidiyet duygusuna katkıda bulunur.

6. Vaka Çalışmaları ve En İyi Uygulamalar

<i>En İyi Uygulamanın Başlığı:</i>	<i>Lietuvos akluju ir silpnaregiu sajungos Klaipėdos rajono filialas</i>
Yer / Bağlam:	Litvanya Körler ve Az Görenler Birliği Klaipėda İlçe Şubesi
Kısa Açıklama:	Görme engelli ve az gören bireylere yönelik faaliyetler yürüten bir kamu/ sivil toplum kuruluşu.
Temel Çıktılar:	Scrapbooking uygulaması gerçekleştirilmiştir. Toplantı birkaç saat sürmüş olup yaklaşık 15 kişi katılım sağlamıştır. Scrapbooking etkinliği; katılımcıların anılarını yeniden ziyaret etmeleri ve bunları yaratıcı biçimde ifade etmeleri sayesinde duygusal, sosyal ve çevresel açıdan anlamlı etkiler yaratmıştır. Katılımcılar daha yüksek duygusal iyilik hâli, azalan stres ve kişisel kimlik duygusunda yenilenme bildirmiştir. Sosyal açıdan, birlikte hikâye anlatımı ve üretim süreci ilişkileri güçlendirmiş, özellikle sosyal imkânların sınırlı olabildiği kırsal bağlamlarda yalnızlık hissini azaltmış ve aidiyet duygusunu artırmıştır. Çevresel açıdan ise doğal ve geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanımı yerel ekolojiye yönelik farkındalığı artırmış, kaynakların daha sorumlu kullanımını teşvik etmiş ve ev

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	eşyalarını yeniden kullanma ya da mevsimsel değişimlere daha fazla dikkat etme gibi basit sürdürülebilir davranışlara motivasyon sağlamıştır. Topluluk düzeyinde bu bireysel değişimler; doğa yürüyüşleri, temizlik günleri gibi ortak girişimlerin artmasına ve sergi ya da grup hikâye anlatımı etkinlikleriyle kültürel yaşamın zenginleşmesine katkı sunmuştur.
Başarı Faktörleri:	Etkinlik; nazik ve destekleyici bir kolaylaştırma tarzını, katılımcılara tanıdık ve anlamlı gelen doğal ve geri dönüştürülmüş malzemelerle uygulamalı katılımı birleştirdiği için etkili olmuştur. Kolaylaştırıcı, net rehberlik sunarken kişisel yoruma alan tanımış; bu da katılımcıların duygularını ifade etmeleri ve anılarını paylaşmaları için güvenli bir ortam yaratmıştır. Yerel çevreden temin edilen malzemelerin kullanımı, etkinliği erişilebilir, düşük maliyetli ve kültürel açıdan anlamlı kılmıştır. Hikâye anlatımı, yaratıcı keşif ve iş birliği yoluyla yüksek katılımcı etkileşimi motivasyonu ve keyfi artırmış; mekân sağlama, malzeme katkısı veya sergilere katılım gibi topluluk desteği ortak bir amaç duygusunu pekiştirmiştir. Tüm bu unsurlar, çevresel farkındalığın yaratıcı süreçte doğal biçimde entegre edildiği, hem bireysel hem de toplumsal açıdan besleyici bir deneyim ortaya koymuştur.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	Tek bir kolaylaştırıcının bulunması ve katılımcı sayısının fazla olması zorluk yaratmıştır. Gelecek uygulamalar için, özellikle yaşlı katılımcılar söz konusu olduğunda, en az her 5 kişi için bir kolaylaştırıcı (yardımcı) bulunmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.
Web bağlantısı (varsa):	

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

- Asitsiz scrapbooking defterleri veya albümler
- Renkli ve desenli scrapbooking kâğıtları
- Arşiv kalitesinde kalemler ve keçeli kalemler
- Çıkartmalar, kurdeleler, washi bantlar, düğmeler ve perçinler
- Yapıştırıcı çubuklar, çift taraflı bantlar, fotoğraf köşeleri
- Makaslar, cetveller, kesim matları
- Kolaj için eski dergiler veya kitaplar
- Basılı fotoğraflar veya hatıra objeleri
- Günlük/journal kartları ve şablonlar
- Damgalar ve mürekkepler
- Sayfa koruyucular
- Malzemeleri ayırmak ve düzenlemek için saklama kutuları

Materyal Türü:

- ☐ El Broşürü
 ☐ Çalışma Kâğıdı
 ☐ Yansıtma Formu
☐ Poster
 ☐ Yönerge Kartı
 ☐ El Broşürü
☒ **Diğer:** Scrapbooking için gerekli tüm materyaller

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Açıklama ve Kullanım:

Etkinlik, katılımcıların karşılandığı, kitlerinin dağıtıldığı ve donanımlı çalışma istasyonlarına yerleştirildiği kısa bir hazırlık süreciyle başlar. Ardından kolaylaştırıcı, tamamlanmış scrapbooking örnekleri göstererek oturumu tanıtır; anımsama, hikâye anlatımı ve özsaygıyı güçlendirme gibi terapötik faydaları açıklar ve katılımcıları ifade etmek istedikleri hikâye ya da anı üzerine düşünmeye davet eder. Katılımcılar; aile, seyahat, hobiler veya tatiller gibi kişisel bir tema seçer ve ilgili fotoğraf ya da hatıra nesnelerini düzenli ve erişilebilir tutmak için tepsiler kullanarak grupta fikir paylaşımı yapar. Sayfa tasarımında katmanlama, simetri ve farklı renk/doku denemeleri konusunda yönlendirilir; ardından çıkartmalar, kaligrafi başlıklar, notlar, alıntılar veya yansıtma metinleri gibi kişisel dokunuşlar eklerler. Tasarım hazır olduğunda, öğeler güvenli biçimde sabitlenir ve tamamlanan çalışmalar koruyucu kılıflara yerleştirilir. Oturum; katılımcıların eserlerini sunduğu, ortaya çıkan anı ve duyguları paylaştığı bir paylaşım–yansıtma turu ile sona erer. Kapanışta kolaylaştırıcı teşekkür eder, scrapbooking’e devam etmeyi teşvik eder ve gelecekteki sayfalar için eve götürülebilecek yönlendirici sorular sunar.

Şablon / Dosya:

Şablon ekleyin veya bağlantı verin.

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

- Her **5 katılımcı için 1 kolaylaştırıcı** önerilir.
- Gönüllüler/yardımcılar; malzeme kullanımı, yazma yönlendirmeleri ve rehberlikte destek olabilir.
- Özellikle kişisel anılar zorlayıcı olabileceğinden **duygusal hassasiyet** önemlidir.
- Duygulara karşı duyarlı olun; bazı anılar buruk olabilir.
- Takılan katılımcılar için nazik yönlendirmeler veya kısa yazma soruları sunun.
- Her üretimi kutlayın; **mükemmellikten çok anlama** odaklanın.
- Unutanlar için **yedek malzemeler** bulundurun.
- Sakinleştirici olması için **yumuşak arka plan müziği** ekleyebilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ERA Projesi

WP3 Eko-Sanat Terapisi Araç Seti

GÖZDE REHABİLİTASYON MERKEZİ

Yaşlı Katılımı için Eko-Taş ve Ahşap Boyama

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

1. Temel Bilgiler

Aracın Başlığı:	Yaşlı Katılımı için Eko-Taş ve Ahşap Boyama
Gerekli Ortam: (Etkinliğin gerçekleştirildiği yeri işaretleyin veya tanımlayın — örn. bahçe, sınıf, topluluk alanı, çevrim içi, yüz yüze vb.)	☒ Kapalı Alan ☒ Açık Alan ☐ Hibrit Bu etkinlik şu ortamlarda uygulanabilir: ● Gözde Rehabilitasyon Merkezi'nin terapi/sanat odasında, ● Gündüz bakım odalarında, topluluk salonlarında veya kırsal yaşlı merkezlerinde, ● Ya da taş toplama veya doğal dokuları gözlemlene sırasında açık alanlarda. Kapalı alanlar erişilebilirlik ve güvenlik sağlar; açık alanlar ise çevresel etkileşimi derinleştirir.

Bu araç, katılımcıların taşlar ve küçük ahşap parçalar gibi doğal malzemeler üzerine boyama yaparak etkinliğe katılımını destekler. Bu malzemeler, duysal uyarımı, el-göz koordinasyonunu ve ince motor becerilerini geliştiren zengin dokunsal yüzeyler sunar. Dokular aynı zamanda yaşlı bireylerin dokunma ve görsel keşif yoluyla doğal unsurlarla bağ kurmasını teşvik eder.

Araç, etkinliğin aşağıdaki aşamalarında ilerlemeyi kolaylaştırır:

Doğal Yüzeylerle Tanışma: Katılımcılar taş ve ahşabın ağırlığını, sıcaklığını ve dokusunu keşfeder.

Çevre Dostu Hazırlık: Kolaylaştırıcılar, yaşlı katılımcılar için uygun doğal boyaları veya düşük toksisiteli boyaları tanıtır.

Sanatsal Üretim: Katılımcılar, kalın fırçalar veya sünger aplikatörler kullanarak taşlar/ahşap parçalar üzerine basit şekiller, motifler veya kişisel semboller boyar.

Çevresel Yansıtma: Kolaylaştırıcılar, malzemelerin nereden geldiğini, doğada nasıl oluştuklarını ve doğal nesnelerin yaratıcı biçimde nasıl yeniden kullanılabileceğini tartışır.

Paylaşım ve Sergileme: Katılımcılar çalışmalarını paylaşır ve doğayla ilişkili anılar veya duyumlar üzerine düşünür.

Bu araç, ERA hedeflerine doğrudan katkı sağlar:

- pratik ve erişilebilir bir eko-sanat aracı oluşturulması
- fiziksel veya bilişsel sınırlamaları olan yaşlı bireyler için etkinliğin uyarlanması
- uzmanlar, bakıcılar ve rehabilitasyon personeli için yapılandırılmış, tekrarlanabilir eğitim sunulması

Duyusal dengeyi, duysal farkındalığı, yaratıcılığı ve çevre eğitimini destekler.

2. Çevre Eğitimi ve Eko-Sanat Terapisi İlkeleri ile Bağlantı:

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Bu araç, yaşlı katılımcıların taş ve ahşap gibi doğal dokularla doğrudan çalışmasını sağlayarak çevre eğitimini eko-sanat terapisi ile bütünleştirir. Yerel çevreden saygılı bir şekilde toplanan bu malzemeler, katılımcıların dokunma, sıcaklık, ağırlık ve yüzey desenleri aracılığıyla doğayla yeniden bağ kurmasına yardımcı olur. Bu doğal nesnelerin sağladığı duyuşsal etkileşim; yere basma hissini, duyuşsal rahatlamayı ve bilişsel uyarımı destekler.

Çevre eğitimi perspektifinden bakıldığında, etkinlik şu unsurları vurgular:

- taşların ve ahşabın doğal oluşumu,
- bu unsurların ekosistemlerdeki rolü,
- sentetik ürünler satın almak yerine doğal malzemelerin saygılı bir şekilde yeniden kullanılabilmesi fikri,
- malzemeleri etik biçimde toplama, atıkları azaltma ve doğal kaynaklara değer verme gibi basit sürdürülebilirlik uygulamaları.

Kolaylaştırıcılar, taş ve ahşabın nereden geldiğini, hava koşulları ve zamanla nasıl değiştiğini ve doğal peyzajların korunmasının neden önemli olduğunu kısaca açıklar. Bu kısa ve erişilebilir açıklamalar, yaşlı katılımcıların bilişsel yükü artırmadan çevresel kavramları anlamalarına yardımcı olur.

Eko-sanat terapisi perspektifinden bakıldığında, taş ve ahşap üzerine boyama şu alanları destekler:

- duyuşsal bütünleşme (dokunma, görme, propriosepsiyon),
- renk ve desen aracılığıyla duyuşsal ifade,
- fırça kullanımı yoluyla ince motor becerilerin etkinleştirilmesi,
- doğayla ilişkili anılar üzerinden bilişsel hatırlama,
- tekrarlayıcı boyama hareketleri sayesinde sakinlik ve farkındalık.

Doğal dokular, özellikle kaygı, bilişsel gerileme veya hareket kısıtlılığı yaşayan yaşlı bireyler için önemli olan yere basma ve duyuşsal düzenlemeyi destekleyen benzersiz bir dokunsal deneyim sunar.

Etkinlik ayrıca, katılımcıların kendileri için “anamlı hissettiren” malzemeleri seçmelerini teşvik ederek doğayla kişisel bağı güçlendirir. Bu yansıtıcı süreç, ekolojik farkındalığı derinleştirir ve doğal çevrelere duyulan saygıyı besler.

Genel olarak, Eko-Taş ve Ahşap Boyama; çevresel sorumluluğu, yaratıcı ifadeyi ve psikososyal iyilik hâlini destekleyerek yaşlı bakım ortamları için ideal bir eko-sanat terapisi uygulaması sunar.

3. Kolaylaştırıcı Rehberliği

Aşama	Açıklama
Kolaylaştırıcının Rolü:	The facilitator acts as a supportive guide, ensuring safety, comfort and emotional well-being throughout the activity. Their role is to: • Provide clear, short and accessible instructions for elderly participants. • Demonstrate each step visually, especially for participants with cognitive impairment.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Aşama	Açıklama
	Kolaylaştırıcı, etkinlik boyunca güvenliği, konforu ve duygusal iyilik hâlini sağlayan destekleyici bir rehber olarak görev yapar. Rolü şunları içerir: • Yaşlı katılımcılar için açık, kısa ve erişilebilir yönergeler vermek. • Özellikle bilişsel yetersizliği olan katılımcılar için her adımı görsel olarak göstermek. • Taş ve ahşabın duygusal olarak keşfedilmesini teşvik etmek (doku, sıcaklık, ağırlık). • Araç ve malzemeleri katılımcıların motor becerilerine göre uyarlamak. • Güvence vermek, olumlu geri bildirim sağlamak ve nazik duygusal destek sunmak. • Yorgunluk, aşırı uyarılma veya duygusal rahatsızlık belirtilerini gözlemlemek. • Çevresel mesajları pekiştirmek: doğal nesnelere saygı, etik toplama ve sürdürülebilir yeniden kullanım. • Uygun olduğunda sosyal etkileşimi ve grup katılımını teşvik etmek. Kolaylaştırıcı hiçbir zaman sanatsal kaliteyi yargılamamalıdır; amaç katılım, ifade ve iyilik hâlidir.
Uygulama İçin İpuçları:	Azalmış kavrama gücü olan katılımcılar için geniş saplı fırçalar, sünger tamponlar veya kalın keçeli kalemler kullanın. Boyama sırasında hareketi önlemek için taşların veya ahşap parçaların altına kaymaz altlıklar yerleştirin. Yönergeleri basit tutun, gerektiğinde adımları tekrar edin. Duygusal bağ kurmayı teşvik etmek için katılımcıların “doğru hissettiren” taşları veya ahşap parçalarını seçmelerine izin verin. Bekleme süresini azaltmak ve odağı sürdürmek için malzemeleri önceden hazırlayın. Aşağıdaki gibi renk ipuçları sunun: • “Hangi renk doğada bir yeri hatırlatıyor?” • “Bu taş elinde sıcak mı yoksa soğuk mu hissediliyor?” Katılımcıları basit desenler—noktalar, çizgiler, kalpler, yapraklar—veya kültürel olarak tanıdık motifler boyamaya teşvik edin. Güvenliği sağlamak için doğal veya düşük toksisiteli boyalar kullanın. Rahatlamayı artırmak için sakinleştirici arka plan müziği veya doğa sesleri sağlayın.
Uyarlamalar:	Sınırlı ince motor beceriler için: • Daha kalın fırçalar veya sünger uygulayıcılar kullanın. • Taşları/ahşabı yumuşak bir bez veya küçük bir tepsiyile sabitleyin. • Gerekirse el-üzerine-el yardımı sunun. Bilişsel gerileme (demans, hafif bilişsel bozukluk) için: • Şekilleri ve basit desenleri gösteren görsel ipucu kartları kullanın.

Aşama	Açıklama
	• Kısa, tekrarlanan yönergeler verin. • Sonuçtan ziyade duyuşal keşfe odaklanın. Duyuşal hassasiyetler için: • Pürüzlü dokular rahatsız ediciyse pürüzsüz taşlar sağlayın. • Kokuya duyarlı katılımcılar için kokusuz boyalar sunun. Düşük görme için: • Yüksek kontrastlı boya renkleri kullanın (sarı, kırmızı, siyah, beyaz). • Daha iyi görünürlük için daha büyük taşlar veya ahşap panellerle çalışın. Hareket kısıtlılığı için: • Tüm etkinliği masada yürütün; hareket gerektirmeyin. • Önceden toplanmış doğal malzemeleri doğrudan katılımcılara getirin. Duyuşal kırılma için: • Katılımcıları anı paylaşmaya zorlamayın; gönüllü ifadeye izin verin. • Topraklayıcı teknikler sağlayın (nefes alma, taş yüzeyine dokunma). Kırsal ortamlar için: • Güvenliği sağlayarak taş/ahşapları sorumlu şekilde toplamak için kısa bir doğa yürüyüşü düzenleyin. • Alternatif olarak, daha kolay uygulama için önceden temizlenmiş doğal malzemeler getirin.

4. Etki ve Etkililiğin Ölçülmesi:

Ön ve Son Müdahale Değerlendirmeleri:

Bu soruları, etkinlikten önce ve sonra kullanarak çevresel farkındalık, iyi oluş, duyuşal katılım ve sürdürülebilir davranışlardaki değişimleri ölçünüz.

A. Çevresel Farkındalık ve Doğa ile Bağlantı

- Taşlar ve ahşap gibi doğal nesnelerle bağlantı hissettiğimi düşünüyorum.
- Doğal malzemelerin etrafında vakit geçirmekten keyif alıyorum.
- Doğada bulunan dokuların ve renklerin daha fazla farkındayım.
- Doğal malzemelerin atılmak yerine yaratıcı biçimde yeniden kullanılabilceğini anlıyorum.

B. Çevresel Kavramların Anlaşılması ve Sürdürülebilir Davranışlar

- Taşların ve ahşabın doğada nereden geldiğini anlıyorum.
- Doğal malzemelerin çevreye zarar vermeden sorumlu bir şekilde toplanabileceğinin farkındayım.
- Mümkün olduğunda atıkları azaltmaya ve malzemeleri yeniden kullanmaya çalışıyorum.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmektedir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- Evde enerji tasarrufu yapmak için basit çabalar gösteriyorum (ışıkları kapatma, su kullanımını azaltma).

C. Sanatsal Katılım ve Yaratıcı Özgüven

- Taş veya ahşap üzerine boyama yaparken kendime güveniyorum.
- Renkler ve basit şekiller aracılığıyla kendimi ifade etmekten keyif alıyorum.
- Doğal dokularla çalışmak, yaratıcı etkinlikleri benim için daha keyifli hale getiriyor.

D. İyi Oluş Göstergeleri

- Bu etkinlik kendimi sakin ve rahat hissetmeme yardımcı oluyor.
- Yaratıcı etkinliklere katıldıktan sonra kendimi daha mutlu hissediyorum.
- Boyamaya odaklandığımda kendimi daha az kaygılı veya stresli hissediyorum.

E. Duyusal ve Motor Katılım

- Bir şeylere dokunduğumda nasıl hissettirdiğine daha fazla dikkat ediyorum.
- Taş veya ahşap boyamak ellerimi daha rahat kullanmama yardımcı oluyor.
- Bu etkinlik odaklanmamı ve dikkatimi artırıyor.

F. Açık Uçlu Sorular (Kısa, Yaşlı Dostu)

- Önce: “Taşlar veya ahşap size neyi hatırlatıyor?”
- Sonra: “Doğal malzemeler üzerine boyama yapmak size nasıl hissettirdi?”

G. Kolaylaştırıcı Gözlem Kontrol Listesi

- Katılımcı süreç boyunca ilgili ve dikkatli kaldı.
- Katılımcı motor etkinlikte iyileşme veya süreklilik gösterdi.
- Katılımcı diğerleriyle sosyal etkileşim kurdu.
- Katılımcı olumlu duygusal tepkiler gösterdi.
- Katılımcı malzemeleri güvenli şekilde kullandı.
- Katılımcı etkinliğin çevresel yönleri üzerine düşündü.

5. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Boyutu

Eko-yön:	Bu araç, yaşlı katılımcılara taş ve ahşap gibi doğal malzemelerin atılmak yerine saygılı bir şekilde nasıl toplanabileceğini, temizlenebileceğini ve yaratıcı biçimde yeniden kullanılabileceğini göstererek çevresel farkındalığı teşvik eder. Bu malzemelerin kullanımı, yaratıcılığın sentetik ya da kimyasal içerikli malzemeler satın almayı gerektirmediğini göstererek sanatta sürdürülebilir bir yaklaşımı destekler. Katılımcılar, dokunsal keşif yoluyla taşların doğal oluşumu, ağaçların yaşam döngüsü ve doğal peyzajların korunmasının önemi gibi temel çevresel kavramları öğrenir. Bu duyusal etkileşim, yaşlı bireylerin doğayla erişilebilir, duygusal olarak dengeleyici ve bilişsel olarak uyarıcı bir biçimde yeniden bağ kurmasına yardımcı olur.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	Çevre dostu veya düşük toksisiteli boyaların kullanımı, çevresel sorumluluğu destekler ve rehabilitasyon ortamlarında güvenliği sağlar. Doğal nesnelerin yeniden kullanılması yoluyla etkinlik; ileri dönüşüm, atık azaltma ve çevreyle saygılı etkileşim gibi temel sürdürülebilirlik ilkelerini tanıtır.
Toplumsal Etki:	Eko-Taş ve Ahşap Boyama, çevreye duyarlı yaratıcılığı teşvik ederek toplum içinde dalga etkisi yaratma potansiyeline sahiptir. Boyanan taşlar ve ahşap parçalar şu alanlarda sergilenebilir: ● rehabilitasyon merkezi, ● yerel toplum salonları, ● kırsal köy meydanları, ● veya açık hava duyuşal bahçeleri. Bu sergiler, doğa dostu sanata yönelik toplumsal farkındalığı artırır ve yaşlı katılımcıların olumlu görünüşünü destekler. Ayrıca etkinlik, kuşaklar arası etkileşimi teşvik eder. Aile üyeleri, bakıcılar, öğrenciler ve gönüllüler yaşlı bireylerle birlikte katılım gösterebilir; bu da sosyal bağları güçlendirir ve ekolojik bilginin paylaşılmasını sağlar. Bu uygulama aynı zamanda şu tür küçük ölçekli topluluk eylemlerini motive edebilir: ● taşları etik şekilde toplamak için doğa yürüyüşleri, ● temizlik etkinlikleri, ● ağaç dikimi veya bahçe bakım faaliyetleri, ● açık hava “doğa sanatı köşeleri” oluşturulması. Bu tür girişimler, aidiyet duygusunun, çevresel sorumluluğun ve topluluk gururunun gelişmesine katkı sağlar.

6. Vaka Çalışmaları ve İyi Uygulamalar

Vaka Çalışmasının veya Uygulamanın Başlığı:	Yaşlı Bakımında Duyusal Aktivasyon ve Duyusal İyi Oluş için Taş ve Ahşap Boyama
Yer / Bağlam:	Etkinlik, Gözde Rehabilitasyon Merkezi’nin terapötik sanat odasında uygulanmış olup, uzun süreli veya gündüz bakım desteği alan 67–89 yaş aralığındaki yaşlı danışanları kapsamıştır. Katılımcıların birçoğunda hareket kısıtlılığı, hafif bilişsel bozukluk veya ince motor becerilerde azalma bulunmaktadır. İkinci bir uygulama ise kırsal bir yaşlı toplum merkezinde gerçekleştirilmiş ve uygulamanın küçük köylerde yaşayan yaşlı bireyler için erişilebilir olması sağlanmıştır.
Kısa Açıklama:	Atölye çalışması, yaşlı katılımcıları pürüzsüz taşlar ve küçük ahşap parçalar gibi doğal malzemeler üzerine boyama yapma ile

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği’nin veya Türkiye Ulusal Ajansı’nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

	tanıştırmıştır. Kolaylaştırıcılar, ilk olarak katılımcılara malzemelerin dokularını, sıcaklıklarını ve formlarını keşfetmeye yönelik duyuşal bir inceleme süreci sunmuştur. Daha sonra katılımcılar, kalın fırçalar ve çevre dostu boyalar kullanarak basit desenler, kültürel olarak tanıdık semboller veya doğadan ilham alan motifler boyamıştır. Gerektiğinde personel fiziksel destek sağlamış ve her aşamada kendini ifade etmeyi teşvik etmiştir. Oturum, katılımcıların taşlar veya ahşapla ilişkilendirdikleri anıları ya da duyguları paylaştıkları bir grup çemberiyle sona ermiş; böylece duyuşal işleme ve çevresel farkındalık pekiştirilmiştir.
Temel Çıktılar:	Duyuşal uyarım: Katılımcılar dokunsal etkileşimde artış ve doğal dokulara yönelik farkındalıkta yükselme göstermiştir. Motor işlevlerde iyileşme: Tekrarlayan fırça hareketleri, ince motor etkinliği ve el-göz koordinasyonunu desteklemiştir. Duyuşal iyi oluş: Katılımcılar kendilerini daha sakin, daha mutlu ve daha odaklanmış hissettiklerini ifade etmiştir. Sosyal etkileşim: Grup formatı sohbeti teşvik etmiş ve izolasyon duygularını azaltmıştır. Çevresel farkındalık: Katılımcılar taş ve ahşabın doğal kökenlerini ve sorumlu yeniden kullanımın önemini daha iyi anlamıştır.
Başarı Faktörleri:	• Taş ve ahşabın doğal dokuları sakinleştirici duyuşal geri bildirim sağlamıştır. • Basit, adım adım yönergeler bilişsel gerileme yaşayan bireyler için etkinliği erişilebilir kılmıştır. • Kalın ve kolay kavranabilir araçlar, el titremesi veya güçsüzlüğü olan bireylerin katılımını mümkün kılmıştır. • Kolaylaştırıcının sabrı ve duyuşal desteği, çekingen katılımcıların kendilerini daha güvende hissetmelerine yardımcı olmuştur. • Yansıtıcı paylaşım çemberi, grup bağını ve anı hatırlamayı güçlendirmiştir. • Minimal ve çevre dostu malzemelerin kullanımı, sürdürülebilir uygulamalara model oluşturmıştır.
Zorluklar ve Öğrenilen Dersler (isteğe bağlı):	• Bazı taşlar yuvarlanmış veya kaymıştır; kaymaz matların kullanılması bu durumu çözmüştür. • İleri düzey bilişsel gerilemesi olan katılımcılar için daha fazla bire bir destek gerekmiştir. • Boyanın kuruma süresi, bulaşmayı önlemek için ek özen gerektirmiştir; düşük ısıda saç kurutma makinelerinin kullanılması yardımcı olmuştur. • Kırsal alanlarda doğal malzemelere erişim hava koşullarına bağlı olmuştur; önceden toplanmış taşlar faydalı olmuştur.
Web bağlantısı (varsa):	https://www.youtube.com/playlist?list=PLEKD9_mZvW1vbcAw6jw8TRoK5Udl6wbU3

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

7. Uygulama Materyalleri ve El Broşürleri

Materyalin Amacı:

Materyaller, yaşlı katılımcıların etkinliği adım adım takip etmelerine yardımcı olmak, kaygıyı azaltmak, ince motor becerileri desteklemek ve çevresel farkındalığı pekiştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bilişsel veya fiziksel sınırlılıkları olan bireyler için uygun görsel ipuçları, basit açıklamalar ve yapılandırılmış yönlendirme sunar.

Kolaylaştırıcılar için ise bu materyaller, hem rehabilitasyon hem de kırsal ortamlarda etkinliğin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlayarak eğitim çıktılarının desteklenmesine katkı sunar.

Materyal Türü:

- ☒ El Broşürü   ☒ Çalışma Kâğıdı   ☒ Yansıtma Formu
☐ Poster   ☒ Yönerge Kartı   ☐ El Broşürü
☐ Diğer.....

Açıklama ve Kullanım:

Etkinlikten Önce:

- **Yönerge Kartı**, etkinliği tanıtır; taşların, ahşap parçalarının ve basit boya desenlerinin görsellerini gösterir.
- Katılımcıların başlamadan önce dokunabilmeleri için materyaller fiziksel olarak sunulur.
- Kolaylaştırıcılar, doğal malzemelerin toplanmasında çevresel saygıyı kısaca açıklar.

Etkinlik Sırasında:

- **Çalışma Kâğıdı**, büyük ve basit görsellerle aşağıdaki adımları gösterir:
  1. Taşınızı/ahşabınızı seçin
  2. Dokuyu hissedin
  3. Renginizi seçin
  4. Basit şekiller veya desenler boyayın
  5. Dikkatlice kurumasını bekleyin
    - Bilişsel veya görsel sınırlılıkları olan katılımcılar için her adımı ikonlar açıklar.
    - Yüksek kontrastlı renkler ve büyük yazı tipi (16–18 pt), yaşlı katılımcıların yönergeleri takip etmesine yardımcı olur.
    - Kalın fırçalar veya sünger aplikatörler gibi araçlar sayfa üzerinde belirtilir.

Etkinlikten Sonra:

- **Yansıtma Formu**, çok kısa ve erişilebilir sorular içerir:
  - o “Doku elinizde nasıl hissettirdi?”

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtması gerekmez. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

- o “Hangi renk sizi sakin ya da mutlu hissettirdi?”
- o “Bugün doğa hakkında ne öğrendiniz?”
- Yazı yazamayan katılımcılar için kolaylaştırıcılar sözlü yanıtları not edebilir.

Şablon / Dosya:

Önerilen tasarım şunları içerir:

- A4 format
- Az metin, daha fazla ikon
- Doğa temalı görseller (yaprak, ağaç, taş sembolleri)
- Yazma veya çizim için alan
- 1–5 olarak numaralandırılmış net adımlar
- Kolaylaştırıcı notları için kutular
- Çevresel saygıya dair küçük bir bölüm (ör. “Doğadan yalnızca ihtiyacın kadarını al.”)

Kolaylaştırıcılar için Rehberlik:

- Gecikmeleri önlemek için materyalleri önceden gözden geçirin ve taş/ahşap parçalarını hazırlayın.
- Bilişsel veya işitsel zorlukları olan katılımcılar için bire bir açıklama sunun.
- Her adımı gösterin ve yönerge kartını her katılımcının önüne net biçimde yerleştirin.
- Taşların kaymasını önlemek için ellerin temiz ve kuru olduğundan emin olun.
- Katılımcıları önce dokuyu hissetmeye teşvik edin — duyuşsal temellenme terapinin bir parçasıdır.
- Yansıtırma formlarını nazikçe kullanın; katılımcıları hassas anıları paylaşmaya zorlamayın.
- Kırsal ortamlarda, taşların veya ahşabın nereden toplandığını ve sorumlu toplanmanın neden önemli olduğunu açıklayın.

Görme engelli yaşlılar için:

- Pigment görünürlüğünü artırmak için zıt arka plan yüzeyleri kullanın (ör. açık renk pigmentlerin altında koyu tepsi kaplaması).
- Sözlü adım adım yönergeler sağlayın ve kullanımdan önce katılımcıların malzemelere dokunup hissetmelerine izin verin.
- Daha kalın ahşap bloklar veya kabartılmış konturlar gibi yüksek kontrastlı, dokunsal öğelerin kullanımını teşvik edin.

Bilişsel zorlukları olan katılımcılar için:

- Oturumu görsel ipuçları veya ikonlar kullanarak net, ardışık adımlara bölün.
- Bilişsel yükü azaltmak için egzersizlerde basit, tekrarlı desenler kullanın.
- Güveni ve yaratıcılığı desteklemek için gerektiğinde bireysel destek ve tekrar sunun.

Kültürel olarak çeşitli gruplar için:

- Katılımcıların kendi kültürel miraslarından sanatsal gelenekleri paylaşabilecekleri bir kültürel hikâye anlatımı çemberiyle başlayın.
- Ortak zemin oluşturmak için kültürler arası evrensel sembolleri veya motifleri (ör. ağaçlar, kuşlar, su) entegre edin.
- Boyama sürecine yerel/ulusal renkleri veya stilleri dâhil etme seçeneği sunun.

KATILIMCI LİSTESİ

Co-funded by
the European Union

2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

*Kırsalda Yaşayan Yaşlılar İçin Çevreye Yeniden Entegrasyonda Farkındalık Temelli
Sanat Terapisi, ERA*

ERASMUS+ PROGRAMI KAPSAMINDA

Modül Adı

Proje Ortağı Adı

TARİH

No	AD	E-MAIL	İKAMET ETTİĞİ ÜLKE VE ADRES	İMZA

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekir. Bu görüş ve düşüncelerden Avrupa Birliği ya da hibe makamı sorumlu tutulamaz. Proje Numarası: 2024-1-TR01-KA220-ADU-000250176

Eko-Sanat Terapisine Katılım

SERTİFİKA

Ödül,

[Katılımcının Adı]'na verilmiştir.

..... Atölyesine katıldığı için

Eko-Sanat Terapisi Araç Seti girişimi çerçevesinde düzenlenen bu etkinlik, sanat, doğa ve refahı bir araya getiriyor. Yaratıcı ifade ve çevre bilinci etkinlikleri aracılığıyla katılımcılar, kişisel gelişimlerine, duygusal dengelerine ve doğayla ve toplumla daha derin bir bağ kurmalarına katkıda bulundular.

Katılımınız hem kişisel refahınızı hem de ortak çevremize olan özeni beslemeye yardımcı oldu. Daha bilinçli ve sürdürülebilir bir toplum inşa etmeye yönelik açıklığınız, yaratıcılığınız ve katkınız için teşekkür ederiz.

Tarih:

Kolaylaştırıcı / Eğitmen:

Yer: